

KINDEROPVANG

deBlijebij

WWW.DEBLIJEBIJ.NET

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

BSO

VOORWOORD

In de eerste jaren van een mens wordt de basis gelegd voor heel zijn verdere leven. Door deze overtuiging vinden wij het zo belangrijk dat kinderen worden opgevangen in een liefdevolle, doordachte en voorbereide omgeving waar ze de ruimte en tijd krijgen om te ervaren, te ontdekken en te experimenteren. Waar kinderen uitgenodigd worden om zelfstandig (mee) te werken en de pedagogisch medewerkers kinderen positief benaderen. Allemaal aspecten waardoor kinderen zelfvertrouwen ontwikkelen.

Kinderen zijn van nature actief en nieuwsgierig. Daarom bieden wij kinderen zoveel mogelijk de mogelijkheid om vanuit intrinsieke motivatie te handelen. En het leuke is dat kinderen binnen deze kaders uit zichzelf erg sociaal gedrag laten zien, een hoge mate van zelfstandigheid, concentratie, maar ook veel zelfvertrouwen en autonomie.

Door onder andere de uitnodigende materialen en de houding van de pedagogisch medewerkers bieden wij de kinderen iets extra's binnen onze pedagogische werkwijze. Het belang en de behoeften van het kind staan hierbij steeds centraal. Dit betekent overigens niet dat een kind altijd zijn zin hoeft te krijgen en dat alles mag.

Het team van De Blijde Bij staat voor een persoonlijke benadering van ieder kind waar respect (voor elkaar en de omgeving), ruimte, vrijheid, vertrouwen, taal en zelfstandigheid de sleutelwoorden zijn. Respect is hierbij de basis voor alles.

Het zijn soms subtiele verschillen in handelen en taal bij de pedagogisch medewerkers die nèt het verschil maken. Kinderen voelen dit vaak haarfijn aan. Wij hopen, door met veel liefde en aandacht te werken, uw kind die opvang en bijdrage in de opvoeding te bieden die het verdient en nodig heeft.

In dit pedagogisch beleidsplan geven wij uitleg over onze visie op de ontwikkeling en opvoeding van kinderen en beschrijven we hoe we op BSO De Blijde Bij werken. Het pedagogisch beleidsplan geeft criteria waaraan het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers getoetst kan worden.

Omwillen van de leesbaarheid van dit beleidsplan, wordt in de tekst de term 'ouder(s)' gebruikt waar ook 'verzorger(s)' gelezen kan worden, de term 'pedagogisch medewerker(s)' gebruikt, waar ook 'pedagogisch medewerkster(s)' kan worden gelezen en de term 'hij' gebruikt, waar ook 'zij' gelezen kan worden.

Het pedagogisch beleidsplan is bedoeld:

1. Voor een ieder die betrokken is bij de opvang van en omgang met kinderen, om inzicht en duidelijkheid te geven in de pedagogische werkwijze van BSO De Blijde Bij
2. Voor (nieuwe) medewerkers en stagiaires, om op een adequate manier houvast en ondersteuning te bieden bij de dagelijkse omgang met de kinderen.
3. Voor ouders/verzorgers van kinderen die BSO De Blijde Bij (gaan) bezoeken, om hen te informeren over de werkwijze en de omgang met hun kinderen.

INLEIDING

Kindercentrum De Blijde Bij is een kindercentrum voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar oud. De kinderen die de buitenschoolse opvang bezoeken zijn tussen 4 jaar en tot met 12 jaar oud.

De meeste ouders van deze kinderen werken allebei waardoor het kind enkele of meerdere dagen per week ons kindercentrum bezoekt.

Wij zijn van mening dat een kindercentrum gedeelde verantwoordelijkheid over de opvoeding en verzorging van de kinderen draagt. Om deze verantwoordelijkheid te kunnen dragen moet er gewerkt worden vanuit een onderbouwde pedagogische visie. Echter blijven de ouders altijd eindverantwoordelijk voor hun kind.

Het doel van dit pedagogisch beleidsplan is het ontwikkelen, verantwoorden, bewaken en (indien nodig) aanscherpen en bijstellen van de pedagogische kwaliteit binnen onze opvang.

We werken met een gemotiveerd team die hart hebben voor kinderen. Hebben een houding die warmte en liefde uitstraalt waarbij een kind zich veilig en vertrouwd voelt, een houding die acceptatie en respect uitstraalt waarbij een kind zich zelf mag zijn. Kortom een houding waar oog, oor, liefde en ruimte is voor het kind in zijn totaliteit.

Onze visie vormt het uitgangspunt voor het handelen van de pedagogisch medewerkers (pm-er) in de BSO en wordt vastgelegd in dit pedagogisch beleidsplan zodat betrokkenen kennis kunnen nemen van dit beleid.

Het pedagogisch beleidsplan kan ouders een beeld geven van de werkwijze en visie bij De Blijde Bij en de normen en waarden die uitgangspunt zijn voor het handelen. Dit maakt het voor ouders mogelijk om het beleid te toetsen aan de eigen waarden en normen. Het pedagogisch beleid biedt een handvat aan pm-ers bij het dagelijks werken met kinderen. De pm-ers kunnen aan de hand van dit pedagogisch beleid hun manier van handelen motiveren en verantwoorden. Daarnaast biedt het formuleren van het beleid een mogelijkheid de eigen deskundigheid van de pm-ers verder te ontwikkelen. Het geschreven beleid is namelijk het resultaat van besprekingen, discussies en het uitwisselen van ervaringen uit de praktijk. Door als directeur samen met het team en oudercommissie na te denken over pedagogische vraagstukken is de hierin beschreven visie ontwikkeld en de deskundigheid gevormd.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	1
Inleiding.....	2
Hoofdstuk 1: De Blijde Bij.....	6
1.1 Visie van de Blijde Bij.....	6
1.1.1. Visie op kinderopvang.....	6
1.1.2. Visie op opvoeden.....	6
1.1.3. Onze visie op buitenschoolse opvang:	7
Hoofdstuk 2: Emotionele veiligheid	8
2.1 Structuur, regie en leiding.....	8
2.1.1. Rust, reinheid en regelmaat.....	8
2.1.2. Groepsregels:	9
2.1.3. Positief opvoeden	10
2.2 Sensitieve responsiviteit	10
Hoe benaderen wij kinderen vanuit sensitieve responsiviteit?	11
2.3 Respect voor de autonomie	11
Hoe respecteren wij kinderen in hun autonomie?	12
2.4 Praten en uitleggen	12
Hoe praten wij met de kinderen en geven wij hen uitleg?	12
2.6 Mentorschap	13
Mentoring	13
Taken van de mentor	14
2.7 Wennen.....	14
2.7.1. Intakegesprek.....	14
2.7.2. Extern wenbeleid	14
2.7.3. Intern wenbeleid	14
2.7.4. Begeleiding tijdens wennen	15
Hoofdstuk 3: Persoonlijke ontwikkeling.....	15
3.1 Ontwikkelingsstimulering.....	15
Hoe stimuleren wij de kinderen in hun ontwikkeling?.....	15
3.2 Spelend leren	16
3.3 Motorische vaardigheden	16
3.4 Creatieve vaardigheden	17
3.5 Cognitieve vaardigheden.....	18
3.6 Taalvaardigheden	19
3.7 Sociale vaardigheden	19
2.3.1 Samenspel.....	19
2.3.2 Conflicten in het samenspel.....	20
2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren	21
3.8 Werken met thema's.....	22

Hoofdstuk 4: Diversiteit en samenleving	22
4.1 Diversiteit	22
4.2 Samenleving	23
4.3 Waarden en normen	23
Hoe brengen wij waarden en normen bij?.....	24
Hoofdstuk 5: Waarnemen van de ontwikkeling.....	24
5.1 Observeren, signaleren en oudergesprekken	24
5.2 Contact met school	25
5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling	25
5.3.1. Signaleren en doorverwijzen, Hoe doen we dat?	25
5.3.2. Samenwerking met de omgeving en doorverwijzing	26
Hoofdstuk 5: Samenwerking met ouders.....	27
5.1 Informeren en adviseren.....	27
5.2 Ouderbetrokkenheid.....	27
5.3 Informeren, uitwisseling en adviseren	27
5.4. Ouderochtenden/middagen/avonden	28
5.5 Nieuwsbrieven	28
Hoofdstuk 6: Blij Bij informatie voor ouder en kind.....	28
6.1 Basisgroepen	28
6.1.1 De termen ‘basisgroep’ en ‘basisgroepsruimte’	28
6.1.3. Verlaten van de basisgroep.....	28
6.2 Organisatie van de dag.....	29
6.2.1. Dagindeling	29
6.2.3. Eten	30
6.2.4. Ophalen.....	31
6.3 Rituelen	31
6.3.1 Afscheid nemen.....	31
6.3.2 Rituelen	31
6.4. Voertaal.....	31
6.3 Diensten , extra dagen, en ruildagen	31
6.3.1. Extra dagen en ruildagen	31
6.4 Openingstijden en sluitingsdagen	32
6.5 Oudercommissie	32
6.6 Klachten.....	32
Hoofdstuk 7: wet kinderopvang.....	33
7.1 Drie uren regeling	33
7.2 Inzet invalkrachten, stagiaires en vrijwilligers.....	34
7.3 Ondersteuning andere volwassenen.....	35
7.3.1 Externe adviseur.....	35
7.3.2 Pedagogisch beleidsmedewerker.....	35

7.4 Beroepskracht kind ratio	36
7.5 Beleid veiligheid en gezondheid.....	36
7.5.1 Evaluatie Beleid Veiligheid en gezondheid.....	36
7.5.2 Veiligheids- en gezondheidsregels	36
7.5.3. Diploma's en VOG	36
7.5.4. Vier ogen principe	37
5.5.2. Achterwachtregeling	37
Ziekte en ongevallen	37
Tot slot	38

HOOFDSTUK 1: DE BLIJE BIJ

1.1 VISIE VAN DE BLIJE BIJ

1.1.1. VISIE OP KINDEROPVANG

De opvattingen over het opvoeden en de verdeling van verantwoordelijkheden zijn de laatste jaren sterk veranderd. Vroeger was het de verantwoordelijkheid van de ouders, nu is het een gedeelde verantwoordelijkheid tussen ouders, kinderopvang, school en overheid. Vrouwen besluiten steeds vaker om na het krijgen van kinderen hun baan te continueren. De Kinderopvang bevordert daarmee de arbeidsparticipatie van vrouwen en mannen met kinderen en stelt ouders in staat om arbeid en zorg te combineren.

Kinderopvang, dat gun je ieder kind, tenminste... pedagogisch goede kinderopvang! Goede kinderopvang biedt een meerwaarde voor kinderen. Het vormt een aanvulling op de opvoeding thuis. Kinderen met ontwikkelingsachterstanden kunnen binnen de kinderopvang extra gestimuleerd worden in hun ontwikkeling en kinderen die een normale ontwikkeling doorlopen of voorlopen in hun ontwikkeling, worden extra uitgedaagd en krijgen een ruim ontwikkelingsaanbod aangeboden.

Wij vinden het onze taak als professionals om verantwoord te handelen en zorg en begeleiding te bieden van hoge kwaliteit. Wij willen kinderen iets extra's bieden in hun totale ontwikkeling als zij bij ons zijn.

Wij geloven erin dat elk kind door drie factoren binnen de kinderopvang wordt beïnvloed:

1. *Kinderen*: Kinderen leren enorm veel van elkaar door imitatie, door de feedback die ze elkaar geven, door elkaar te helpen, door conflicten, door samen dingen te doen etc.
2. *Volwassenen*: De wijze waarop de pedagogisch medewerker kinderen benaderd is van essentieel belang. Zij dient een evenwicht te bieden tussen het geven van informatie, begeleiding en het kind de ruimte geven om dingen zelf te doen en te ontdekken.
3. *De omgeving*: de omgeving dient doordacht te zijn en afgestemd op het kind in een bepaalde ontwikkelingsfase. Hierbij kun je denken aan het materiaal wat wordt aangeboden maar ook de letterlijke inrichting van de ruimtes in hoeken.

Wij gaan er vanuit dat kinderen het beste en meeste leren als ze vanuit zichzelf gemotiveerd zijn. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en leergierig. Wij willen daarom een omgeving creëren die daartoe uitnodigt en bij dit principe aansluit. Wij zien kinderen als competente individuen. Kinderen kunnen vaak meer dan wij denken, als ze hiertoe de mogelijkheid krijgen.

1.1.2. VISIE OP OPVOEDEN

Als opvoeder is men (voor een deel) doelbewust bezig invloed uit te oefenen op een kind, zodat het opgroeit tot een volwaardig individu dat zich staande kan houden in de maatschappij. De opvoeder begeleidt het kind in zijn ontwikkeling naar zelfstandigheid, waarbij het kind verantwoordelijkheid leert te dragen voor zichzelf en anderen. In eerste instantie valt de opvoeding van een kind onder de verantwoordelijkheid van de ouders. Als ouders besluiten hun kind op een kindercentrum te plaatsen, nemen de pedagogisch medewerkers een deel van deze opvoedingstaken over. Van de pedagogisch medewerkers mag dan ook verwacht worden dat ze een relevante opleiding hebben gevolgd en afgerond. Echter blijven ouders ten allen tijde eindverantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Daarom is overleg en goed contact tussen ouders en pedagogisch medewerkers van essentieel belang.

Op deze wijze wordt er gezamenlijk besloten hoe aan de opvoeding van een kind vormgegeven wordt binnen het kindercentrum. Om te zorgen dat een kind de mogelijkheid krijgt om zich optimaal te ontwikkelen gaan wij uit van een aantal basisdoelen, welke omschreven zijn in hoofdstuk 2. Naast deze basisdoelen ligt bij BSO De Blije Bij het accent op:

- Respectvol, positief en met aandacht omgaan met het kind.
- Kinderen opvangen in een talige en uitnodigende omgeving, waar ruimte is voor zelf ontdekken en ervaren wat de eigen talenten zijn
- Het ontwikkelen van de zelfstandigheid
- Humor en samen plezier hebben, zijn eveneens essentieel bij het werken met kinderen. Voor ons is het niet voldoende om bijvoorbeeld alleen maar positief met kinderen om te gaan, maar ook de

achtergronden te weten waaróm dit belangrijk is en wat dit oplevert voor onder andere het kind en de groepsatmosfeer.

1.1.3. ONZE VISIE OP BUITENSCHOOLSE OPVANG:

De BSO is een verantwoorde en plezierige aanvulling op de opvoeding van thuis. Dit wordt bereikt door:

- Het contact met andere kinderen;
- Het activiteiten aanbod;
- De ruimten van de BSO: veilig en uitdagend;
- Het contact met meerdere, vaste en deskundige volwassenen.

De BSO neemt de verantwoordelijkheid op zich om op een positieve manier bij te dragen aan de ontwikkeling van kinderen. Pedagogisch medewerkers kunnen kinderen op diverse manieren ondersteuning bieden bij hun ontwikkeling:

- **Emotioneel ondersteunen:** Laten merken dat je betrokken bent bij wat kinderen beleven, voelen en ervaren. De pedagogisch medewerker biedt emotionele ondersteuning door bijv. te troosten, oogcontact te maken, toe te lachen, belangstelling te tonen, uit te lokken, aan te moedigen en te prijzen. Kinderen kunnen ook door het contact met andere kinderen emotionele ondersteuning ervaren.
- **Respect voor autonomie:** Ruimte geven aan de kinderen voor eigen initiatieven, ideeën en wensen, en hier positief op ingaan. De pedagogisch medewerker respecteert de autonomie van het kind door hem zoveel mogelijk gelegenheid te geven om zelf op onderzoek uit te gaan en hem te respecteren in wie hij is, in wat hij zelf onderneemt en in de keuzes die hij maakt.
- **Structuur bieden en grenzen stellen:** Houvast geven door ervoor te zorgen dat de situatie duidelijk is en blijft voor de kinderen. Kinderen ruimte geven om zelf dingen te doen betekent natuurlijk niet dat kinderen alles mogen. Regels worden samen met de kinderen vastgesteld. Regels zijn nodig omdat kinderen met elkaar de ruimte gebruiken.
- **Informatie en uitleg geven:** Vragen serieus nemen en aansluiten bij de behoefte, het niveau en de belevingswereld van de kinderen. Een kind heeft informatie en uitleg nodig om de wereld te leren begrijpen.

Ons pedagogisch doel:

Wij willen kinderen opvoeden, begeleiden en een klimaat voor hen scheppen, waarin zij verder geholpen worden met hun ontwikkeling tot evenwichtige en zelfstandige mensen, waarin ze kunnen leren om respect te ontwikkelen voor zichzelf en anderen, op te komen voor zichzelf, zelfstandig te zijn en sociaal vaardig. Wij streven er naar een sfeer te creëren waarin de kinderen zich veilig en prettig voelen, leren vertrouwen te hebben in eigen kunnen.

Onze pedagogische uitgangspunten:

- De BSO is een voorziening waar kinderen een deel van hun tijd doorbrengen. Het gaat om de tijd die ze vrij zijn van school, vrije tijd dus.
- De BSO biedt kinderen een pedagogisch verantwoord en veilig onderkomen in een huiselijke sfeer.
- Kinderen staan centraal. Er wordt gezocht naar een evenwicht tussen geborgenheid en veiligheid (basis voor zelfvertrouwen) en uitdaging (basis voor zelfstandigheid).
- Binnen de BSO heeft ieder kind recht op individuele aandacht en zorg, waarbij het belang van de groep als geheel in het oog gehouden wordt. Het individu mag niet lijden onder de groep, zoals de groep niet mag lijden onder het individu.
- De kinderen hebben binnen de mogelijkheden en verantwoordelijkheden van de BSO een grote keuzevrijheid in spel- en contact situaties en dat er voldoende ruimte is om buiten te spelen.
- Elk kind is een uniek individu en moet als zodanig geaccepteerd, gewaardeerd en gerespecteerd worden, want zo kunnen zij zich ontwikkelen in hun eigen tempo.
- Wij nemen niet de opvoeding van het kind over van de ouders, maar beschouwen onszelf wel als medeopvoeders.
- Het is belangrijk dat ouders ervan overtuigd zijn dat de BSO een goede plaats is voor hun kind.

- Binnen de BSO kunnen kinderen van elkaar leren, ontwikkelen ze een saamhorigheidsgevoel en leren rekening te houden met elkaar.

HOOFDSTUK 2: EMOTIONELE VEILIGHEID

Kinderen dienen zich emotioneel veilig en geborgen, en fysiek veilig te voelen, alvorens zij zich kunnen ontwikkelen en ontplooien. Zo heeft veiligheid betrekking op twee aspecten: fysieke veiligheid en emotionele veiligheid. Ten eerste betekent het dat de omgeving -waarin het kind zich ontwikkelt - dusdanig moet zijn ingericht dat de kans op lichamelijk letsel zo gering mogelijk is; de omgeving is letterlijk veilig. Daarnaast betekent veiligheid dat het kind zich emotioneel veilig bij ons voelt. Het voelt zich thuis, vertrouwd en beschermd bij De Blije Bij. Het kind moet het gevoel hebben dat het een plaats heeft binnen de groep en welkom is. Bij De Blije Bij dragen wij bij aan de emotionele veiligheid van kinderen door structuur en voorspelbaarheid te bieden, gebruik te maken van mentorschap en kinderen de gelegenheid te geven om te wennen. Daarnaast benaderen de pedagogisch medewerkers de kinderen vanuit een zestal interactievaardigheden: sensitieve responsiviteit, respect voor de autonomie, praten en uitleggen, structuur en grenzen stellen, ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties. Deze vaardigheden zijn van groot belang, gezien deze invloed hebben op de ontwikkeling en het welzijn van de kinderen. Hieronder zijn de eerste 5 interactievaardigheden benoemt. Het begeleiden van interacties en ontwikkelingsstimulering zijn terug te vinden bij de hoofdstukken "Persoonlijke ontwikkeling" en "Sociale ontwikkeling".

Door emotionele veiligheid te bieden ervaart het kind dat de pedagogisch medewerker hem serieus neemt en helpt bij onprettige en moeilijke situaties. Naarmate de band met de pedagogisch medewerkers sterker wordt, durft het kind meer op onderzoek uit te gaan en kan het ontspannen de wereld ontdekken. Om het opbouwen van deze vertrouwensrelatie te bevorderen wordt aanbevolen het kind minimaal twee dagen per week van de opvang gebruik te laten maken.

2.1 STRUCTUUR, REGIE EN LEIDING

2.1.1. RUST, REINHEID EN REGELMAAT

Elk kind gedijt het best in een omgeving die duidelijke rituelen, structuur en grenzen heeft, omdat hij zich daar veilig en geborgen in voelt. Bij een duidelijke structuur en voorspelbaarheid kunnen kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat, doordat zij weten waar zij aan toe zijn. Regels en grenzen bieden kinderen daarnaast duidelijkheid in wat er van hen verwacht wordt. Dit alles zorgt niet alleen voor rust maar ook voor emotionele veiligheid. Vanuit deze emotionele veiligheid kunnen kinderen zich volop storten op het verkennen van hun omgeving. Om deze reden werken wij bij de Blije Bij vanuit rust, regelmaat en reinheid:

1. **Rust:** In een drukke omgeving komen zoveel indrukken op een kind af, dat het deze nauwelijks kan verwerken. Daarom is een zekere mate van rust belangrijk. Deze rust waarborgen de pedagogisch medewerkers door:
 - *Niet te veel speelmateriaal aan te bieden:* er wordt niet teveel speelmateriaal in één keer aangeboden, want dan zou het kind overspoeld kunnen raken. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de omgeving/ruimte voorspelbaar en overzichtelijk is. Het speelgoed ligt bijvoorbeeld op een vaste plek. Dit is voor de kinderen een vertrouwd uitgangspunt om op ontdekking te gaan.
 - *Het dagritme niet te laten verstoren:* Wij vinden het belangrijk dat de rust van de groep niet telkens wordt verstoord door de telefoon, mensen die binnenkomen etc. Doordat kinderen op verschillende tijden worden gebracht en opgehaald zijn er bepaalde momenten waarin het groepsgebeuren wordt gestoord. Wij vinden het als team prettig als ouders hiervan bewust zijn en de rust respecteren door bijvoorbeeld zelf rustig binnen te komen en zacht te praten. De pedagogisch medewerkers geven zoveel mogelijk het goede voorbeeld door zelf zacht met de ouder te praten. Ouders die langere tijd met elkaar in de groepsruimte praten, zullen door de pedagogisch medewerkers worden verzocht om een andere plek te zoeken om het gesprek voort te zetten. De pedagogisch medewerkers zullen relatief korte overdrachten houden, om de andere kinderen die nog in de groep aanwezig zijn hun aandacht te kunnen blijven geven en in de gaten te houden. In de gang lopen kinderen en pedagogisch medewerkers (en ouders) daarnaast ook altijd zachtjes, omdat er kinderen kunnen slapen.

2. **Regelmaat:** Rust wordt ook gecreëerd door een bepaalde regelmaat te bieden. Bij de Blijje Bij wordt regelmaat op de groepen aangeboden door:
- *Een dagritme:* er wordt volgens een vast dagritme gewerkt, welke is terug te vinden in hoofdstuk 3.2.1. Door het aanhouden van dit dagritme, weten kinderen waar zij aan toe zijn en wat er van hen wordt verwacht, wat de omgeving voorspelbaar maakt en hen daarmee een gevoel van veiligheid en geborgenheid biedt.
 - *Vaste gezichten:* De kinderen worden opgevangen door vaste pedagogisch medewerkers op vaste dagen op de groep, zodat de kinderen altijd een bekend gezicht zien. Doordat kinderen op vaste dagen komen, biedt dit ook regelmaat en rust. Doordat wij kleinschalig werken, kennen alle leidsters en medewerkers alle kinderen en omgekeerd.
 - *Rituelen:* Bij de Blijje Bij werken wij met terugkerende rituelen. Hierbij kan gedacht worden aan de rituelen in het dagritme (handen wassen na het plassen, speelgoed opruimen voor het aan tafel gaan, etc.) en aan terugkerende activiteiten zoals het vieren van verjaardagen, Pasen, Kerst en het Suikerfeest, en het nemen van afscheid van kinderen die het dagverblijf verlaten.
3. **Reinheid:** Als professioneel buitenschoolse opvang is het van belang dat de zorg hygiënisch en veilig wordt aangeboden. Kinderen zijn gevoelig voor bacteriën en onreinheden. Om ziektes te voorkomen is het zaak om zo hygiënisch mogelijk te werk te gaan. Deze maatregelen zijn vastgelegd in werkinstructies in het beleid Veiligheid en Gezondheid.

Naast de zorg voor een hygiënische omgeving, is het ook van belang dat de persoonlijke hygiëne van het kind in acht wordt genomen. Voorbeelden van maatregelen zijn:

- De handen van kinderen en pedagogisch medewerkers worden voor en na het eten gewassen.
- De handen van kinderen worden na ieder toiletbezoek gewassen.

2.1.2. GROEPSREGELS:

Wij bieden kinderen een ruime mate van vrijheid, maar dit is absoluut geen ongelimiteerde vrijheid zoals mensen soms doen vermoeden. We noemen deze vrijheid ook wel vrijheid in gebondenheid, ofwel vrijheid met duidelijke kaders – regels en grenzen. Bij het opvoeden heeft een kind regels en grenzen nodig om zich zo goed mogelijk te kunnen ontplooiën. Zo gelden er groepsregels, waarbij gedacht kan worden aan regels als het wassen van de handen voor we aan tafel gaan en het opruimen van het speelgoed voor we gaan eten. Onze groepsregels bieden de kinderen structuur en veiligheid, doordat zij precies weten wat er van hen verwacht wordt en wat zij van anderen mogen verwachten. Doordat de groepsregels gezamenlijk met de kinderen worden opgesteld, voelen kinderen zich vanuit zichzelf gemotiveerd en daarnaast verantwoordelijk om zich hieraan te houden. De pedagogisch medewerker geeft aandacht aan de groepsregels en waarom deze belangrijk zijn. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan in een groeps gesprek aan tafel, maar ook door kinderen gedurende de dag te herinneren aan de regels: *“Hoe praten wij met elkaar?”*, *“Wat doen wij altijd na het eten?”*. Een positieve benadering is hierbij altijd het uitgangspunt. De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de woorden: niet, nooit of mag niet, en proberen deze zoveel mogelijk te vervangen door juist te benoemen wat wél mag:

In plaats van: *“Niet op de bank springen”*, zeggen wij: *“Wij zitten op de bank.”*

In plaats van: *“Niet binnen rennen”*, zeggen wij: *“Wij mogen buiten rennen en binnen lopen we”*

In plaats van: *“Niet ruzie maken, niet slaan”*, zeggen we: *“We gaan gezellig om met elkaar”*

Schoolgaande kinderen kunnen zich al beter aan de regels houden. Toch komt het voor dat zij deze regels nog overschrijden. De pedagogisch medewerkers reageren consistent en met overtuigingskracht op ongewenst gedrag, waarin het gewenste gedrag benoemd wordt, uitleg gegeven wordt waarom dit gewenst is en een afspraak gemaakt wordt. Dit alles gebeurt op ooghoogte van het kind, zodat de boodschap ook echt aankomt en er sprake is van gelijkwaardig en respectvol contact. Zij stimuleren de kinderen hierin zoveel mogelijk mee te denken over wat gewenst gedrag is en waarom.

Bovenstaande is echter niet in elke situatie haalbaar. Sommige kinderen reageren immers beter op een duidelijk ‘nee’. Indien het positief benaderen of corrigeren volgens bovenstaande beschreven wijze van

groepsregels bij kinderen niet effectief is, kan de pedagogisch medewerkers ervoor kiezen om het kind duidelijk aan te spreken op het gedrag waarbij uiteraard het gedrag en niet het kind wordt afgewezen. Daarnaast vinden wij het van groot belang dat de kinderen tevens te horen krijgen wat zij wel mogen doen.

In plaats van: "Niet op de bank springen", zeggen wij in dit geval: "nee, we springen niet op de bank maar zitten op de bank"
In plaats van: "Niet binnen rennen", zeggen wij: "Nee, wij mogen hier niet rennen, dit doen wij buiten"
In plaats van: "Niet ruzie maken, niet slaan", zeggen we: "nee, wij mogen niet slaan, ga maar gezellig met elkaar om"

2.1.3. POSITIEF OPVOEDEN

Er wordt op een vriendelijke manier met de kinderen gesproken. Kinderen worden serieus genomen, zodat ze zich geaccepteerd voelen als mens. Door in te gaan op de positieve kanten van een kind, krijgt het zelfvertrouwen en zelfrespect. Deze basis wordt al op zeer jonge leeftijd gelegd. De pedagogisch medewerkers luisteren actief naar wat kinderen zeggen. Dit wordt niet alleen geuit in woorden, maar ook non-verbaal in de lichaamstaal die een pedagogisch medewerker laat zien. Een pedagogisch medewerker neemt de tijd voor een kind, zodat het voelt dat het belangrijk is en aardig wordt gevonden. Bij het opvoeden heeft een kind regels en grenzen nodig om zich zo goed mogelijk te ontplooien. Bij het dagelijks handelen wordt ernaar gestreefd om kinderen zoveel mogelijk op positieve wijze te benaderen. De pedagogisch medewerkers en stagiaires geven zoveel mogelijk het goede voorbeeld in hun gedrag en taal. Een positieve, vriendelijke en open uitstraling is een voorwaarde voor de houding van een pedagogisch medewerker. Onder andere door taal zullen kinderen bij De Blijde Bij op een positieve wijze worden gestimuleerd in hun gedrag. Zo benoemen de pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk het gedrag dat gewenst is. Belangrijk daarbij is dat kinderen korte, heldere instructies en boodschappen krijgen, waarbij altijd verteld wordt waarom bepaald gedrag gewenst is:

Wanneer een kind een ander kind uitscheldt zeggen de pedagogisch medewerkers niet: "Niet schelden", maar juist: "Wij praten met elkaar met nette woorden. Schelden doet zeer". Of als een kind binnen aan het rennen is, dan vragen de pedagogisch medewerkers: "Waar kunnen we rennen?", vervolgens antwoordt het kind "Buiten", waardoor hij gelijk bewust is over zijn gedrag en vanuit zichzelf het juiste gedrag kan tonen (zonder dat de pedagogisch medewerker het kind hoeft aan te spreken op het gedrag). Vervolgens vraagt de pedagogisch medewerker nog of het kind weet waarom we ook al weer buiten rennen, zodat het kind nadenkt over het 'waarom' van de regels.

Naast taal krijgt een kind ook (positieve) aandacht door een knuffel, een lach, aai over de bol, etc.

2.2 SENSITIEVE RESPONSIVITEIT

Zoals aan het begin van dit hoofdstuk is benoemd, is een goede band tussen kind en pedagogisch medewerker van belang. Naarmate de band met de pedagogisch medewerkers sterker wordt, durft het kind namelijk meer op onderzoek uit te gaan en kan het ontspannen de wereld te ontdekken. Om ervoor te zorgen dat de pedagogisch medewerker en de kinderen deze goede band met elkaar opbouwen is het belangrijk dat er regelmatig onderling contact is.

Liefde en begrip zijn belangrijke waarden in de relatie tussen pedagogisch medewerkers en kinderen, welke in de interactievaardigheid "Sensitieve responsiviteit" centraal staan. Met deze interactievaardigheid bedoelen we dat pedagogisch medewerkers liefde uitstralen, en ondersteunend en begripvol aanwezig zijn als veilige haven voor het kind. Zij hebben oog voor het welzijn van de kinderen en de signalen die zij afgeven, en reageren hier tijdig en op adequate wijze op. Hierdoor voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig. Bij de Blijde Bij gaan wij dan ook serieus om met de emoties van kinderen, waardoor wij het kind beter leren kennen en passend op hun behoeftes kunnen inspelen. Het kind wordt namelijk geaccepteerd in het uiten van zijn blijheid, geluk, angst, boosheid, tevredenheid, etc. en leert met die emoties om te gaan. Wij willen het kind daarbij leren zijn emoties te uiten zonder anderen te kwetsen of pijn te doen.

HOE BENADEREN WIJ KINDEREN VANUIT SENSITIEVE RESPONSIVITEIT?

Allereerst vinden wij het ontzettend belangrijk dat de kinderen zich welkom voelen en zo begroeten wij dan ook ieder kind bij het ophalen van school. De pedagogisch medewerkers hebben gedurende de hele dag een observerende houding en zien elk individueel kind, waardoor zij overzicht houden over de groep. Als een kind een signaal afgeeft, in mimiek, woorden of lichaamshouding reageren de pedagogisch medewerkers hierop door met het kind te praten en eventueel emoties te benoemen, maar ook door een knuffel of ander lichamenlijk contact te bieden als het kind hier behoefte aan heeft. De pedagogisch medewerkers geven positieve aandacht aan de kinderen en zijn geïnteresseerd in wat zij doen en wat zij te vertellen hebben. Verder zijn de pedagogisch medewerkers tijdens vrij spel en activiteiten altijd toegankelijk. Dit uit zich doordat pedagogisch medewerkers altijd contact met alle kinderen van de groep houden, door rustig rond te kijken en zo nodig te reageren op signalen van kinderen. Zij reageren daarbij op zo'n manier dat aansluit op het gedrag. Zo kunnen zij kinderen die fijn aan het spelen zijn bewust even laten, een kind dat verdrietig is een knuffel geven en een kind dat zich verveeld allereerst observeren in of het zelf tot een idee komt. Zo is te zien dat op welke manier er gereageerd wordt op kinderen per kind en situatie kan verschillen en tonen de pedagogisch medewerkers altijd een passende reactie.

Zoals hierboven omschreven is, vinden wij het bij de Blijje Bij van belang dat kinderen geaccepteerd worden in het uiten van hun emoties. Er is ruimte voor de emoties van het kind. Boos of verdrietig zijn hoort erbij en een kind mag boos of verdrietig zijn. Op deze manier kan het kind gevoelens verwerken en kan het duidelijk maken wat hem bezighoudt en wat het voelt. De pedagogisch medewerkers praten regelmatig met de kinderen over gevoelens en vragen hen ook naar hun gevoelens. Op deze manier leren kinderen hun emoties en behoeftes zoveel mogelijk te uiten, onder andere door middel van woorden. Daarnaast kunnen er eventuele suggesties geboden worden. Kinderen die met opgekropte emoties zitten, kunnen zo hun frustraties op andere momenten uiten, omdat er eerder geen ruimte voor was (bijvoorbeeld door even flink te slaan in een kussen of even buiten te rennen). Daarnaast zal de pedagogisch medewerker ook haar eigen gevoelens benoemen als dat nodig is binnen de situatie. Dat betekent onder andere dat wat de pedagogisch medewerkers laten horen en zien, in overeenstemming moet zijn met wat zij denken en voelen. Als zij hun haar ware gevoelens tonen, zijn zij open, direct en eerlijk en laten ze het kind zien wie ze werkelijk zijn. Zouden ze dit niet doen, dan merkt het kind tegenstrijdigheid en ervaart het kind de pedagogisch medewerkers als 'gemaakt', 'onoprecht' of 'onbetrouwbaar'. Er zou dan geen sprake zijn van een relatie die gebaseerd is op waardering en respect.

Binnen het benaderen van de kinderen, spreken de pedagogisch medewerkers op een rustige toon en maken oogcontact met de kinderen. Actief luisteren is daarbij een basishouding van de pedagogisch medewerkers. Zij sluiten zoveel mogelijk aan bij een kind, door het kind te volgen, aan te sluiten bij de behoeften van een kind en ontvangstbevestigingen te geven op initiatieven van een kind (in gesprek met het kind door te vragen, het verhaal samen te vatten, iets te herhalen, te knikken met het hoofd of soms te reageren met een toestemmend geluid). Het uitgangspunt is actief te luisteren om op deze manier het kind te stimuleren vrij te vertellen over zijn belevenissen. Een kind zal zich dan 'gehoord' en 'gezien' voelen, waardoor het zelfvertrouwen toeneemt.

De kinderen van de BSO zitten aan tafel te eten en te drinken. Waar Jamie van 8 jaar normaal veel te vertellen heeft, zit hij nu stil tussen de kinderen en kijkt naar zijn eten en drinken. Wanneer alle kinderen klaar zijn met eten en drinken, zit Jamie nog aan tafel en heeft zijn eten en drinken nog niet aangeraakt. De pedagogisch medewerker wacht even tot de meeste kinderen van tafel zijn en gaat dan naast Jamie zitten: "Je eten en drinken staat er nog Jamie, heb je geen honger?". Jamie schudt zijn hoofd en begint een beetje te snikken. "Wat ben jij verdrietig jongen, kom eens bij me", de pedagogisch medewerker slaat een arm om hem heen. Wanneer hij wat rustiger wordt vraagt hij: "Hoe komt het dat je zo verdrietig bent?". Jamie vertelt wat er op school is gebeurd.

2.3 RESPECT VOOR DE AUTONOMIE

Wij hechten veel belang aan de autonomie van het kind. Zelfstandigheid en zelfredzaamheid zijn bij ons sleutelwoorden en wij laten de kinderen dan ook zoveel mogelijk zelf doen. Uiteraard altijd met begeleiding. Bij de Blijje Bij mag ieder kind zichzelf zijn en groeien in wie hij is, met zijn eigen karakter, talenten, voorkeuren én gevoelens. Door kinderen aan te spreken op hun individualiteit en zelfstandigheid, krijgen kinderen de kans om

dingen zelfstandig uit te proberen, initiatief te nemen, mee te denken en keuzes te maken. Hierdoor voelen kinderen zich gezien en gehoord als een eigen persoon en ontwikkelen verantwoordelijkheidsgevoel.

HOE RESPECTEREN WIJ KINDEREN IN HUN AUTONOMIE?

Om ervoor te zorgen dat kinderen de kans krijgen om te groeien op hun eigen wijze en tempo, geven de pedagogisch medewerkers de kinderen letterlijk en figuurlijk de ruimte om dingen zelfstandig te doen en/of te proberen en keuzes te maken. Zo mogen kinderen bijvoorbeeld zelf kiezen waar zij gaan spelen en met wie, en zelfstandig hun schoenen en jassen aan doen wanneer we naar buiten gaan. Wanneer het kinderen niet zo goed lukt om bijvoorbeeld een werkstukje te maken met een schaar of de veters te strikken, dan begeleiden de pedagogisch medewerkers hen door middel van het geven van uitleg en tips. Zij dringen zich verder niet op als kinderen ergens mee bezig zijn, maar geven hen juist de kans om het zelf te doen, wat weer bijdraagt aan het zelfvertrouwen. Om het gevoel van verantwoordelijkheid van de kinderen nog verder te vergroten, maar ook de zeggenschap van kinderen mee te nemen, stellen de pedagogisch medewerkers kinderen vragen als: *“Welke regels vinden jullie belangrijk?”* en *“Wat voor speelgoed zouden jullie er graag nog bij willen op de BSO?”*.

Daarnaast achten wij het van belang dat kinderen de ruimte krijgen om hun gevoelens, behoeftes, ideeën en oplossingen kenbaar te maken. De pedagogisch medewerkers luisteren actief naar de gevoelens, behoeftes, ideeën en oplossingen van de kinderen, erkennen deze en gaan indien de situatie het toelaat hierin mee. Zij nodigen de kinderen uit om mee te denken, zelf beslissingen te nemen, dingen uit te proberen en problemen op te lossen. Daarbij laten de pedagogisch medewerkers hun waardering blijken wanneer kinderen hun gevoelens, behoeftes, ideeën en oplossingen kenbaar maken, door middel van een complimentje. Tot slot wordt de kinderen zoveel mogelijk om medewerking gevraagd.

De kinderen van de BSO gaan aan tafel om te eten. De pedagogisch medewerker vraagt: “Wie zou mij willen helpen met het dekken van de tafel?”. Jill en Peter melden zich aan. Zij mogen de borden en de bekertjes naar de tafel brengen. Peter vraagt aan de pedagogisch medewerker: “Kunnen we een keertje met mes en vork gaan eten?”. De pedagogisch medewerker vindt dit wel een goed idee en geeft de kinderen bestek mee om op de tafel te leggen. Jill legt de mes en de vork op het bord en de lepel legt zij in de beker. De pedagogisch medewerker loopt naar de tafel en zegt: “Wat hebben jullie de tafel netjes gedekt. Jill heeft de lepels in de bekertjes gedaan zie ik, dat is een leuk idee”.

2.4 PRATEN EN UITLEGGEN

De pedagogisch medewerkers communiceren voortdurend met de kinderen waarin zij hen voorzien van uitleg en het handelen van zowel henzelf, als dat van de kinderen benoemen. Op deze manier wordt de omgeving en gebeurtenissen die zich hierin afspelen voorspelbaar voor de kinderen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen gelijkwaardig is en dat de pedagogisch medewerker mét de kinderen praat en niet tegen de kinderen. Daarnaast vinden wij het bij de Blijje Bij van belang dat de pedagogisch medewerkers positieve attitude tonen aan de kinderen.

HOE PRATEN WIJ MET DE KINDEREN EN GEVEN WIJ HEN UITLEG?

Uitgangspunt in het pedagogisch handelen is dat ieder mens beschikt over vele positieve aspecten. Belangrijk is dat deze positieve kanten ook uit het kind komen. Door als pedagogisch medewerker een positieve attitude te tonen aan de kinderen, zullen kinderen daar zeker baat bij hebben. Er wordt dan ook op een vriendelijke manier met de kinderen gepraat. Kinderen worden serieus genomen, zodat zij zich geaccepteerd voelen als mens. Door in te gaan op de positieve kanten van een kind, krijgt het zelfvertrouwen en zelfrespect. Deze basis wordt al op zeer jonge leeftijd gelegd. De pedagogisch medewerkers luisteren actief naar wat kinderen zeggen, zowel verbaal in woorden (in gesprek met het kind doorvragen, het verhaal samenvatten, iets herhalen), als non-verbaal in de lichaamstaal die een pedagogisch medewerker laat zien (ooghoogte, oogcontact, knikken, toestemmend geluid maken) wordt geuit. Op deze manier voelen kinderen zich gehoord. Een pedagogisch medewerker neemt verder de tijd voor een kind, zodat het voelt dat het belangrijk is en aardig wordt gevonden.

Binnen de gesprekken die de pedagogisch medewerkers met de kinderen voeren, stemmen zij inhoud en taal af op de interesses het ontwikkelingsniveau van de kinderen en stellen zij open vragen. De kinderen worden

daarnaast aangemoedigd om gedachtes, ideeën en gevoelens te verwoorden, door de vraag te stellen: “Wat zou jij graag willen?”, “Hoe voel je je nu?”. Op deze manier oefenen kinderen met het voeren van een dialoog.

De pedagogisch medewerkers benoemen al hun handelingen naar de kinderen. Zo vertellen zij wat zij doen en geven ook vooraf aan wanneer zij iets van plan zijn om te gaan doen. Indien de situatie het toelaat wacht zij eerst de reactie van het kind af. Op deze manier weten kinderen precies waar zij aan toe zijn en wat er om hen heen gebeurt, wat de omgeving voorspelbaar maakt.

Tot slot houden de pedagogisch medewerkers in de gaten of alle kinderen zich veilig kunnen voelen, zonder “last” te hebben van andere kinderen. Als een kind iets aan het vertellen is in de groep, krijgt het hiervoor ook de ruimte, en zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat het kind niet gestoord wordt in zijn verhaal. Zo leren de kinderen ook naar elkaar luisteren.

De kinderen zijn opgehaald van school en komen op de BSO aan. De pedagogisch medewerker herinnert hen aan de regel: “Wat doen we ook al weer als we de groep opkomen?”. De kinderen hangen netjes de jassen op en doen hun schoenen uit. Dan kiezen zij keurig een hoekje uit om te spelen. De pedagogisch medewerker gaat het eten en drinken klaarmaken: “Ik ga eventjes brood en beleg pakken en thee zetten voor jullie”. Julia loopt naar de pedagogisch medewerker toe in de keuken: “Juf?”. “Ja Julia?”. “Ik heb vandaag met Eva gespeeld op school!”. De pedagogisch medewerker: “Heb je gespeeld met Eva? Wat leuk zeg! En wat hebben jullie allemaal voor leuke gedaan dan samen?”. Ondertussen roept Steff tussendoor: “Ik heb met Pascal gespeeld!”. De pedagogisch medewerker zegt: “Steff, ik ben even met Eva aan het praten, als je door haar heen praat, kan ik haar niet meer verstaan. Als Eva en ik uitgepraat zijn, mag jij vertellen”. Eva vertelt dat ze gehinkeld hebben en vraagt of de juf dat ook kan. “Ik weet niet zo goed of ik dat kan. Zou jij mij dat na het eten willen leren?”. Eva knikt vol enthousiasme: “Maar, dat moet zijn wel buiten he juf!”. De pedagogisch medewerker lacht: “Inderdaad, je hebt helemaal gelijk Julia. Waarom doen we dat eigenlijk ook al weer buiten?”. Eva antwoordt dat je buiten meer ruimte hebt om te bewegen en dan niet overal tegenaan stoot. “Dat is inderdaad waar, Eva”. Dan richt de pedagogisch medewerker zich tot Steff: “En Steff, jij hebt met Pascal gespeeld vertelde je? Wat hebben jullie samen gedaan?”.

2.6 MENTORSCHAP

MENTORING

Iedere pedagogisch medewerkster in onze BSO vervult de rol als mentor van een aantal kinderen. De mentor informeert de betreffende ouders over deze rol (binnen de intake wordt de mentor ook benoemd naar de ouder), is het vaste aanspreekpunt voor de ouders en voor de instanties, en voert gesprekken met de ouders. Zij draagt zorg voor het periodiek (min. 2 keer per jaar) afnemen van de observaties via het volgsysteem KIIK! en het invullen van observatieformulieren.

Mentoring is een één op- één interactief proces waarbij de mentor het leren van het kind begeleidt en ze zich samen op de persoonlijke ontwikkeling richten. Het is gebaseerd op het idee dat de betrokkenen (mentor en kind) redelijk frequent contact met elkaar hebben en voldoende tijd met elkaar doorbrengen. Mentoren zetten hun kennis, bekwaamheid en (levens)ervaring in om kinderen te helpen hun ontwikkelingsdoelen te bereiken. Mentorschap kan positief bijdragen aan het welzijn en welbevinden van kinderen. Een intensieve en vertrouwde relatie tussen pedagogisch medewerker en kind draagt bij aan de emotionele veiligheid en daarmee de basis die nodig is voor een kind in de kinderopvang. Doordat deze basis van emotionele veiligheid wordt versterkt, is er ook meer ruimte voor de ontwikkeling van het kind. Het kind kan met meer zelfvertrouwen ontdekken en spelend leren. Omdat er een volwassene in de omgeving is die voor rust en veiligheid zorgt, houdt het kind energie over om op ontdekking te gaan. De mentor kan de mentorkinderen ook gericht activiteiten aanbieden die beter aansluiten bij het kind, simpelweg omdat zij haar mentor kinderen beter kent. Dit kan bij kinderen resulteren in een hogere spelbetrokkenheid en meer stimulering van de brede ontwikkeling (cognitieve taal- en denkontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, creatieve ontwikkeling en motorische ontwikkeling). Tevens kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen.

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden, worden gevolgd en indien nodig tijdig signaleerd worden.

Voor pedagogisch medewerkers heeft mentorschap ook voordelen. Het gericht mogen verdiepen in de relatie met een aantal kinderen levert focus op. Het levert energie op voor pedagogisch medewerkers als ze zich mogen ontwikkelen op bepaalde facetten en doelen van het mentorschap waar ze zélf ook graag beter in willen worden. Het belangrijkste is dat het nog meer plezier en genoeg kan geven, omdat je als professional ook geniet als je ziet dat je band met kinderen sterker wordt, ze graag het contact met je zoeken en als je ze ziet groeien.

TAKEN VAN DE MENTOR

- Bijdrage leveren aan het intakegesprek/kennismaking op de groep.
- Minimaal 2 keer per jaar observaties afnemen.
- Welbevinden van het kind bewaken.
- Gemaakte afspraken over het kind bewaken.
- Bijhouden van het kinddossier.
- Zorg dragen voor een goede overgang tussen twee verschillende opvangsoorten en/of andere opvang of school.
- Eerste aanspreekpunt voor ouders met betrekking tot de dagelijkse gang van zaken rondom het kind.
- een coördinerende rol bij (langdurig) medicijngebruik.
- Bij beëindiging van de opvang, houdt de mentor een eindgesprek(je) met de ouders en geeft eventuele bijzonderheden door aan de leidinggevende.

2.7 WENNEN

2.7.1. INTAKEGESPREK

Na de inschrijving van een kind door het management volgt een afspraak voor een intake op de desbetreffende locatie en groep. Hierbij is de pedagogisch medewerker of houder aanwezig, de ouder en ook wordt gevraagd of het kind hierbij aanwezig kan zijn. Bij de intake wordt zoveel mogelijk relevante informatie verstrekt en ingewonnen, waarbij de nodige formulieren worden ingevuld. Ook wordt verteld wie de mentor is van het kind.

2.7.2. EXTERN WENBELEID

De wenprocedure van kinderen die naar de BSO gaan, hangt af van een aantal factoren, zoals de leeftijd van het kind, zijn persoonlijkheid, het feit of het kind al een kinderdagverblijf heeft bezocht en de locatie van de BSO. Onze ervaring is, dat het over het algemeen niet zo lang duurt voordat kinderen gewend zijn op de BSO. In principe gaan we uit van twee wenmomenten, één voor de plaatsing en één na de plaatsingsdatum. De wenprocedure zal bij jonge kinderen van 4/5 jaar anders zijn dan bij oudere kinderen. Vóór de plaatsing kan een kind dat al een kinderdagverblijf bezoekt, met de vertrouwde pedagogisch medewerker van het kinderdagverblijf een kennismakingsbezoek brengen aan de BSO of deelnemen aan een activiteit. In de overige situaties kan het kind kennismaken met de locatie of al deelnemen aan een activiteit als het met de ouders meekomt tijdens het intakegesprek. Het hangt van de afspraken met de ouders af, of zij na de plaatsing datum het kind persoonlijk komen brengen, even aanwezig zijn, of dat zij alleen bereikbaar en stand-by zijn. Oudere kinderen van 9/10-12 jaar, zijn qua ontwikkeling en zelfstandigheid goed in staat om in te voegen in leeftijdsgroepen. Daarom geldt voor kinderen in deze leeftijdscategorie in principe geen wenperiode, maar als dat nodig is kan hiervan worden afgeweken.

Kinderopvang de Blijje Bij hecht veel waarde aan een goede start van kinderen op onze voorzieningen, daarom hebben de pedagogisch medewerkers extra aandacht voor de kinderen die komen wennen

2.7.3. INTERN WENBELEID

Het wennen van kinderen van de peutergroep naar de BSO verloopt meestal vrij geleidelijk. De peuters spelen al af en toe op de BSO groep, waardoor zij kennis hebben gemaakt met de speelmaterialen en de ruimte. Daarnaast wennen de peuters één tot twee middagen op de BSO groep, waardoor zij kennis kunnen maken met de pedagogisch medewerkers, de kinderen, de regels en het dagritme van de BSO. Een week voordat een kind overgaat naar de andere groep wordt het wenschema besproken, tussen collega's onderling en met de ouders. Het kan dus zijn dat het echte wennen minimaal is, omdat een kind de overgang makkelijk aankan. Het belang van het kind staat hierbij telkens voorop. In enkele gevallen zullen we de wenperiode verlengen, als het

kind veel moeite blijkt te hebben met de overgang. Tot slot draagt de oude mentor voordat het kind overgaat, het kind dossier mondeling over naar de nieuwe mentor van het kind en maakt mondeling bij de ouder bekend wie de nieuwe mentor wordt van het kind.

2.7.4. BEGELEIDING TIJDENS WENNEN

Wanneer er een nieuw kind op de groep komt wennen, zorgen de pedagogisch medewerkers er (samen met de kinderen) voor dat het kind zich op zijn gemak voelt. Dit doen zij door het kind allereerst voor te stellen aan de andere kinderen en pedagogisch medewerkers, en het kind daarnaast rond te leiden op de groep. Het kind wordt daarnaast verteld over hoe een dag op de BSO eruit ziet en begeleiden het kind door het dagritme. Tot slot wordt het kind gekoppeld aan een ander kind op de groep, die het kind laat zien welk speelgoed er allemaal is en welke hoeken er zijn. Op deze manier wordt het kind meteen opgenomen in de groep, waardoor het zich welkom voelt.

HOOFDSTUK 3: PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

3.1 ONTWIKKELINGSSTIMULERING

Wij hebben de taak om de brede ontwikkeling van alle kinderen te stimuleren en het uiterste te halen van wat een kind kan. Hierbij kan gedacht worden aan de lichamelijke ontwikkeling, ontwikkeling van de identiteit en zelfredzaamheid, cognitieve en taalontwikkeling. Om welke ontwikkeling het ook gaat: de houding, materiaal, ruimte en de juiste scholing van de medewerkers is essentieel. Wij bieden de kinderen de ruimte en de mogelijkheden om optimaal te kunnen ervaren en ook te groeien in een positieve omgeving. Zo bieden wij bijvoorbeeld het gebied van lichamelijke ontwikkeling veel buitenactiviteiten aan. De kinderen bewegen, verstevigen hun lichamelijke coördinatie en leren samen te spelen en met verlies omgaan.

HOE STIMULEREN WIJ DE KINDEREN IN HUN ONTWIKKELING?

Bij de Blijde Bij vinden wij het belangrijk om de persoonlijke competentie van het kind te vergroten, omdat kinderen met een goed ontwikkeld zelfbeeld, kunnen uitgroeien tot een evenwichtig persoon. De capaciteiten van een kind hangen samen met wat het kind in aanleg heeft gekregen. De aanleg is wat de mens in het leven van zichzelf meebrengt, van binnenuit. De uitdagende ruimtes en de speelhoeken met materialen waar de kinderen over beschikken, nodigen uit tot ontdekken, experimenteren en uitproberen. Het uitbouwen van deze mogelijkheden moet het kind zelf doen. Andere mensen kunnen dit voor hem vergemakkelijken, maar uiteindelijk is het kind zelf degene die alles in zich op moet nemen en het zich eigen moet maken. Belangrijk voor de ontwikkeling van een kind is - naast het niveau dat hij al heeft bereikt - het telkens net een stapje verder te helpen. Wat een kind vandaag met hulp van een volwassene kan, zal het in de toekomst zelfstandig kunnen. De pedagogisch medewerkers bieden deze ondersteuning door bijvoorbeeld moeilijke handelingen op te splitsen in kleinere stappen en daarnaast vragen te stellen aan de kinderen wat de kinderen uitdaagt tot redeneren, overleggen en het zoeken naar oplossingen. De pedagogisch medewerkers spelen daarnaast regelmatig mee met de kinderen, waarin zij het spel eventueel uitbreiden met nieuw materiaal en de kinderen uitdagen hun capaciteiten te gebruiken (door de talenten van kinderen te erkennen en hier aandacht aan te geven). De pedagogisch medewerkers moedigen aan om door te zetten en geven hierbij veelvuldig complimenten en ondersteunende opmerkingen, zoals; "goed zo", "ja, als je het zo doet gaat het goed!". Tot slot stimuleren de pedagogisch medewerkers de veerkracht en flexibiliteit van de kinderen door bijvoorbeeld in de tuin te picknicken in plaats van binnen aan tafel te eten en de kinderen een conflict zelfstandig te laten oplossen. Zij gaan actief met de kinderen in gesprek door open vragen te stellen, kinderen uit te dagen tot redeneren en te overleggen, en stimuleren de kinderen om zelf met een oplossing te komen

Binnen het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen is het echter van belang dat kinderen niet onder- of overvraagd worden en dat pedagogisch medewerkers oog hebben voor de ontwikkelingsmogelijkheden van elk individu. Elk kind is immers uniek! Daarom wordt, naast groepsprocessen, aandacht besteed aan het individuele kind en aangesloten op de interesses en de ontwikkelingsniveaus van de individuele kinderen.

Sam van 9 jaar is aan tafel aan het knutselen. Hij heeft een huisje gemaakt van karton, maar kijkt er ontevreden bij. De pedagogisch medewerker ziet dit en gaat naast hem zitten: "Sam, wat kijk jij boos. Wat is er aan de hand?". Sam verteld dat hij zijn huisje saai vindt. "Oh waarom vind jij je huisje saai dan? Ik vind juist dat je het

huisje heel mooi in elkaar hebt gezet. Zelfs het deurtje kan open!'. Er verschijnt een lach op Sam zijn gezicht: 'Ja. De deur kan open doordat ik het hier heb open geknipt!'. De pedagogisch medewerker zegt: 'Ik zie het, jij kunt goed met een schaar werken! Ik weet dat jij ook heel goed kan verven. Weet je nog dat je vorig jaar een draak hebt geverfd?'. Sam zegt: 'Jaa! Die was echt cool. Ik ga op dit huisje ook een draak verven'. 'Wat een goed idee Sam!', zegt de pedagogisch medewerker.

Anne van 5 jaar probeert haar veters te strikken, maar ze komt er niet uit. Ze zucht en legt de schoen naast zich neer. De pedagogisch medewerker loopt naar haar toe en zegt: 'Vindt je het lastig Anne, om je veters te strikken?'. Anne knikt. 'Zal ik jou in kleine stapjes laten zien hoe het moet?', zegt de pedagogisch medewerker. Anne vindt dat een goed idee en kijkt naar de pedagogisch medewerker, terwijl zij stapsgewijs met haar eigen veters uitlegt en voor doet hoe iedere veter vastgehouden moet worden en hoe daarmee lusjes gemaakt worden, waarna er een strik in de veters komt.

3.2 SPELEND LEREN

Kind en spel zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en spel neemt in het leven van een kind een grote plaats in. Spel is een middel waardoor kinderen zich kunnen ontwikkelen. Door spel leert een kind zichzelf en de wereld om zich heen kennen. Het kind is zelfontdekkend bezig en doet dit in zijn eigen tempo en naar eigen kunnen. Door te spelen doet het kind zintuiglijke ervaringen op, waardoor hij de omgeving leert kennen en deze informatie leert verwerken. Spelen betekent leren, maar ook werken, want voor kinderen is spelen een hele serieuze aangelegenheid. Door spel wordt ook de motorische ontwikkeling geoefend; door bijvoorbeeld te rennen, te klimmen of te rollen met een bal. Spel bevordert tevens de cognitieve ontwikkeling; het kind leert met spel de eigenschappen van voorwerpen kennen en leert verbanden leggen. Blokken worden geordend van groot naar klein en je kunt ze stapelen. Kinderen geven taal aan hun spel. Daarnaast bevordert spel de sociaal-emotionele ontwikkeling. Kinderen moeten op hun beurt wachten en met andere kinderen omgaan. Ze leren samenwerken en rekening houden met wensen en behoeften van anderen. Het kind leeft zich uit in zijn spel waardoor hij zijn emoties kan naspelen, wat hem helpt bij het verwerken ervan.

Kortom: het spel is het middel bij uitstek om alle ontwikkelingsgebieden te prikkelen. Ruimte om te spelen, zien wij daarom als een voorwaarde voor ontwikkeling. Het spel van kinderen kan diverse vormen aannemen. Spelen kan zowel buiten als binnen en zowel samen als alleen. Voorbeelden van spel zijn: het vrije spel, kring- en zangspelen en tikspelen. Bij vrij spelen mogen kinderen zelf kiezen wat ze willen doen. Hierdoor leren ze een eigen keuze te maken, ze bepalen met welk materiaal ze graag spelen, maar ook met wie, waar in de ruimte en hoe lang. De groepsruimtes bieden hiertoe veel gelegenheid, zoals: zelf een boekje lezen, puzzelen, in de poppenhoek of bouwhoek spelen. Soms worden kinderen gestimuleerd in het vrije spel, omdat ze telkens met hetzelfde spelen of om het spel wat meer te sturen, zodat de kinderen leren er wat meer uit te halen, maar niet teveel en niet onnodig. Bij gezamenlijke spellen worden kinderen uitgenodigd om mee te doen. Als ze dit echter niet willen, wordt hier niet op aangedrongen. Misschien wil een kind een volgende keer wel.

Om het spel van kinderen te bevorderen is het van belang dat het kind zich veilig en geaccepteerd voelt; het kind moet tijd en rust krijgen om ongestoord te kunnen spelen. Het kind moet de kans krijgen om zelf te bepalen hoe er gespeeld moet worden. Ten aanzien van het speelgoed worden er een aantal regels gehanteerd:

- het speelgoed moet veilig zijn;
- het moet tegen een stootje kunnen;
- het moet aansluiten bij de leeftijd, mogelijkheden en belevingswereld van het kind;
- speelmateriaal moet uitnodigen tot herhaling en geconcentreerd spel;
- speelmateriaal moet uitnodigen tot ontdekken, ervaren en leren;
- speelgoed moet uitdagen en ruimte laten voor de eigen fantasie van het kind.

3.3 MOTORISCHE VAARDIGHEDEN

Onder de motorische vaardigheden wordt zowel de grove als de fijne motoriek bedoeld. Onder de grove motoriek vallen grote bewegingen, zoals rennen, lopen, kruipen, skaten of rollen. Onder de fijne motoriek verstaan we de kleine bewegingen, waar meer aandacht of concentratie voor nodig zijn, zoals knippen,

tekenen, kralen rijgen en de pincetgreep. Van baby tot schoolgaand kind maken kinderen enorme stappen binnen hun motorische ontwikkeling. Ze zullen gaan omrollen, tijgeren, kruipen, optrekken, zelfstandig staan, de eerste stapjes zetten, zelfstandig eten en drinken, aan- en uitkleden, springen, klimmen, rennen, hinkelen, fietsenet. cetera. Zo is te zien dat ontwikkeling van de motorische vaardigheden enorm bijdragen aan het opgroeien tot een zelfstandig individu. Hierbij is te zien dat de grove en fijne motoriek nauw met elkaar zijn verbonden. Kinderen moeten vaak bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek beheersen alvorens zij toe zijn aan activiteiten binnen de fijne motoriek. Daarnaast is de motorische ontwikkeling nauw in verbinding met andere ontwikkelingsgebieden, zo vraagt de ontwikkeling van spraak en het uiten van emoties om motorische vaardigheden.

De ontwikkeling van de grove motoriek is belangrijk. Kinderen kunnen niet lang stil zitten (moeten dat op school ook al de hele dag), en moeten daarom ook voldoende bewegingsmogelijkheden krijgen. Vanaf 4 jaar gaan kinderen zich bezig houden met het verfijnen van de motorische vaardigheden. Zo hebben zij zich al heel wat bewegingen eigen gemaakt als rennen, springen, overgooien, stappen en klimmen, alleen zijn deze nog niet zo gecontroleerd. Naarmate kinderen ouder worden krijgen zij steeds meer controle over hun bewegingen en breiden hun motorische vaardigheden uit met bewegingen als huppelen, hinkelen en veters strikken. Rond het vijfde jaar gaat ook de fijne motoriek heel hard vooruit. Kinderen hoeven steeds minder geholpen te worden bij het spelen, eten en aankleden. Vanaf een jaar of 7 worden kinderen steeds sneller en soepeler in het maken van bewegingen en gaan zich bezighouden met ingewikkeldere bewegingen als touwtje springen, het schrijven van letters en woorden, en kopjeduikelen. Zij zullen zich daarnaast steeds meer gaan vergelijken met anderen, waardoor het spelen van wedstrijdje maar al te leuk is. Vanaf een jaar of 10 hebben kinderen zich allerlei ingewikkelde vaardigheden eigen gemaakt en ontwikkelen zich daarnaast in spiersterkte, coördinatie en stabiliteit van bewegingen, waarin ook te zien is dat de een behendiger en sterker is dan de ander. Ook het uithoudingsvermogen vergroot zich, waardoor kinderen sporten steeds beter onder de knie krijgen. In de fijne motoriek is daarnaast te zien dat de oog-hand coördinatie zich zodanig ontwikkeld heeft dat kinderen zich met de kleinste werkjes bezig kunnen houden. Wanneer de puberteit intreedt (ergens tussen de 10 en 13 jaar), verandert er ineens weer heel veel in lichamelijk opzicht. Qua lengte (slungelig), vormen (meisjes krijgen borsten, worden ongesteld etc.), beharing etc. Kinderen kunnen hierdoor futloos en humeurig worden en weten zich vaak geen raad met hun lichaam en gevoelens.

De kinderen van de BSO zijn buiten aan het spelen. Paul en Dani van 10 jaar spelen voetbal met elkaar, waarin zij hard achter de bal aanrennen om ervoor te zorgen dat deze in het goal wordt geschopt. "Wat kunnen jullie hard rennen zeg!", zegt de pedagogisch medewerker. Paul zegt: "Zullen we een wedstrijdje doen juf, wie het eerst bij het goal is!". De pedagogisch medewerker rent met Paul naar het goal toe.

Mara en Ilja van 8 jaar spelen een eindje verderop met het stoepkrijt, waarmee zij letters op de tegels tekenen. Mara zegt dat zij de naam van haar broertje Quincy gaat schrijven, maar loopt al vast bij de eerste letter. "Juf, hoe schrijf je de letter Q ook al weer?", vraagt zij aan de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker zegt: "De Q, dat is best een lastige letter he. Ilja weet jij misschien hoe je de Q schrijft?". Ilja probeert de Q te schrijven, maar vergeet het streepje. "Kijk, dat lijkt heel erg op de Q! Nu hoeft er alleen nog een streepje geschreven te worden aan de onderkant", zegt de pedagogisch medewerker. Ilja zegt: "Oja!" en tekent er een streepje bij op de juiste plaats. Mara begint met het naschrijven van de letter.

3.4 CREATIEVE VAARDIGHEDEN

Bij de creatieve vaardigheden gaat het om het creatieve brein. Kinderen zijn van nature creatief en uiten zich op allerlei manieren. De essentie van creativiteit is iets bedenken of doen wat nieuw is en dus anders dan de vaste manieren die je geleerd hebt. Jonge kinderen kennen nog geen vaste manieren en veel wat ze doen is nieuw. Tussen de 4 en 6 jaar zijn kinderen dus nog niet geremd in hun creativiteit en spelen dan ook nog volop op het gebied van fantasiespel (rollenspellen). Kinderen hebben niet alleen een frisse kijk op de wereld, ze barsten ook nog eens van de fantasie en creativiteit. Vooral jonge kinderen worden daarbij (nog) niet tegengehouden door het idee dat iets niet mooi kan zijn of dat het niet goed is. Ze worden geboren met het vermogen om te vragen, te dromen en zich te verwonderen. Alles kan en dat is goed. Of het nu gaat om (toneel)spelen, dansen, zingen, muziek maken, knutselen, tekenen of schilderen. De pedagogisch medewerkers bieden de kinderen dan ook een variatie aan activiteiten aan, van dansen en zingen tot knutselen en muziek maken. Op deze manier krijgen de kinderen de kans om zich uit te drukken in ideeën en fantasieën op allerlei

verschillende manieren, en mogen daarnaast ook zelf richting geven aan de manier waarop zij zich uitdrukken. Zo worden kinderen vrijgelaten in de manier waarop zij knutselwerkjes maken en bewegingen maken tijdens het dansen, het proces is namelijk veel belangrijker dan het resultaat.

Naarmate kinderen ouder worden, worden ze zich meer bewust van zichzelf; hoe ze overkomen op anderen en wat anderen ervan kunnen vinden. Dit kan de creativiteit belemmeren. Dat is jammer want creatieve activiteiten zijn niet alleen leuk, maar ook goed voor de emotionele expressie (het zingen van een vrolijk of verdrietig liedje), de taalontwikkeling (denk aan dialogen bij een rollenspel), de concentratie, de fantasie, de motoriek, de cognitieve ontwikkeling en sociale vaardigheden. Daarnaast dragen creatieve activiteiten bij aan de zelfstandigheid van kinderen en het probleemoplossend vermogen. De meeste kinderen zullen het fijn vinden om iets samen met de pedagogisch medewerker uit te proberen, in plaats van alleen. Dat samen doen heeft veel voordelen. Het geeft het kind meer zelfvertrouwen. De pedagogisch medewerker leert hierbij het kind kennen (denk aan sterke en zwakke kanten, en strategieën om problemen op te lossen).

Fenna (9), Jamie (7), Alexis (9) en Yuna (6) zijn een dansje aan het oefenen. Ze bedenken met elkaar welke danspasjes zij allemaal doen en oefenen dit op de muziek van kinderen voor kinderen. De pedagogisch medewerker observeert de kinderen en hoort Fenna dan zeggen: "Zullen we het dansje voor doen voor de groep?". Alle kinderen reageren enthousiast, behalve Yuna. Yuna kijkt bang uit haar ogen en de pedagogisch medewerker ziet dit. Ze loopt naar Yuna toe en vraagt: "Yuna, je lijkt een beetje geschrokken klopt dat?". Yuna zegt dat zij het spannend vindt om voor de groep te dansen. De pedagogisch medewerker zegt: "Dat kan ook wel een beetje spannend zijn de eerste keer. Vindt je het fijn als ik met je mee dans?". Yuna zegt: "Ja!", en de geschrokken blik verdwijnt van haar gezicht. Tijdens het dansen voor de groep, blijft Yuna allereerst dichtbij de pedagogisch medewerker op het achtergrond, waarna zij steeds een stukje naar voren gaat. Uiteindelijk danst Yuna met een lach op haar gezicht en is zich niet meer bewust van de aanwezigheid van de pedagogisch medewerker.

3.5 COGNITIEVE VAARDIGHEDEN

De cognitieve ontwikkeling betreft het proces van het 'leren' bij kinderen. Hierin gaat het om het eigen maken van cognitieve vaardigheden als het denken, bewustzijn, concentreren, onthouden, het waarnemen en het verwerken van informatie, en het terughalen en toepassen van deze informatie. De ontwikkeling van cognitieve vaardigheden is een ontwikkelingsaspect dat niet op zichzelf staat. De sociale, emotionele en motorische ontwikkeling vormen de basis waarop deze ontwikkeling voort kan bouwen. Van baby tot schoolgaand kind maken kinderen zich eigen met deze vaardigheden en doorlopen hierin verschillende ontwikkelingsniveaus.

Naarmate kinderen ouder worden raken zij geïnteresseerd in wat er allemaal om hen heen gebeurt en waarom. Door middel van het stellen van deze "Waarom" vragen, verkennen kinderen de wereld dan ook steeds meer. Daarnaast komen kinderen van 4 en 5 jaar voor het eerst in aanraking met lezen en rekenen op school, door te oefenen met het lezen van letters en ordenen. In groep 3 begint het echte leren lezen, schrijven en rekenen. Door middel van het eigen maken van deze vaardigheden kunnen kinderen zich naarmate zij ouder worden vanaf 9 jaar ook bezig gaan houden met vakken als aardrijkskunde, geschiedenis en natuur. Daarnaast leren kinderen steeds concreter te denken en gebruiken daarbij minder hun fantasie. Zij gaan zich steeds meer bezig houden met maatschappelijke onderwerpen als oorlog en armoede.

De kinderen van de BSO zijn met elkaar aan het eten. De dagen worden steeds korter en het valt de kinderen op dat het snel donker wordt. Julian van 9 jaar vraagt dan ook: "Juf, hoe komt het dat het zo snel donker wordt?". De pedagogisch medewerker zegt: "Dat is een goede vraag. Wie weet waarom het nu sneller donker wordt?". Max zegt: "Ehm... omdat de klok een uur achteruit is gegaan..?". De pedagogisch medewerker zegt: "Ja ook. Want daardoor is het om 17:00 uur al donker nu in plaats van 18:00 uur. Waarom nog meer?". De kinderen zijn stil. "Zullen we het zo eens opzoeken in de encyclopedie?", stelt de pedagogisch medewerker voor. De kinderen vinden het een goed idee en na het eten en drinken, zitten de kinderen dan ook in een cirkel om de pedagogisch medewerker heen die de encyclopedie in haar handen heeft.

3.6 TAALVAARDIGHEDEN

Van jongs af aan komen kinderen al in contact met taal. Door middel van het horen van taal leren kinderen betekenis te geven aan de wereld om hen heen. Bij de Blijde Bijpraten de pedagogisch medewerkers dan ook voortdurend tegen en met de kinderen, door middel van de interactievaardigheid praten en uitleggen. Zo benoemen zij hun eigen handelen en het handelen van de kinderen, waardoor de woordenschat zich vergroot en kinderen leren om deze woorden te koppelen aan de dingen die zij zien in hun omgeving. Daarnaast benoemen zij de gevoelens en behoeftes van de kinderen en van zichzelf waardoor kinderen deze woorden weer kunnen linken aan de gevoelens en behoeftes die zij ervaren. Kinderen kunnen op hun beurt weer oefenen met het toepassen van de geleerde woorden in gesproken taal met de pedagogisch medewerkers. Er vindt zo interactie plaats met kinderen in alle leeftijdscategorieën, in verschillende vormen, waarin rekening gehouden wordt met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.

De woordenschat van schoolgaande kinderen breidt zich steeds meer uit. Zo beschikken kinderen in de leeftijd van 4 tot 6 jaar al over een woordenschat van 3000 woorden. Net als de oudere peuters, oefenen kinderen flink met het toepassen van de grammatica en naarmate kinderen ouder worden (zo rond de 10 jaar) maken zij zich de grammaticaregels steeds meer eigen. In de kleuterleeftijd leren kinderen steeds ingewikkeldere zinnen te maken en krijgen interesse in letters en het schrijven van letters. Vanaf 7 jaar gaan kinderen dan ook oefenen met lezen en schrijven op school, waardoor kinderen steeds meer woorden bij leren en langere zinnen leren te maken. Kinderen oefenen met het spreken van taal, maar ook met het gebruiken van taal om informatie op te zoeken zoals in boeken of op internet. Vanaf een jaar of 10 hebben kinderen de taal goed onder de knie, waarin te zien is dat de woordenschat zich nog verder uitbreidt, en de zinsopbouw en spelling zich verbeterd. Kinderen raken daardoor ook steeds behendiger in het benoemen van de eigen gevoelens, ideeën, behoeftes, gedachtes, meningen en ervaringen.

De pedagogisch medewerker zit met Yassin, Amber en Tamara aan tafel om een spelletje memory te spelen. Zij vraagt: "Wie kan vertellen hoe het spelletje Memory werkt?". Amber van 5 jaar zegt: "Ik weet het! Je mag twee kaartjes omdraaien en als je twee dezelfde omdraaide heb je een punt". De pedagogisch medewerker zegt: "Dus, iedereen mag twee kaartjes omdraaien en als je twee dezelfde kaartjes hebt omgedraaid, dan heb je een punt?". Amber knikt. "Wil jij beginnen om het ons te laten zien?", zegt de pedagogisch medewerker. Amber draait twee kaartjes om. "Hey", zegt de pedagogisch medewerker "Wat staat er op de plaatjes?". "Een koei en een geit!", zegt Amber. "Inderdaad, een koe en een geit! En zijn dat dezelfde plaatjes?". "Amber schud haar hoofd en draait de kaartjes om. Dan is Amber aan de beurt en zo wordt bij ieder kind besproken welke afbeeldingen er op de kaartjes staan en of deze hetzelfde zijn.

3.7 SOCIALE VAARDIGHEDEN

In de eerste levensjaren leren kinderen de beginselen van de sociale omgang met zichzelf en anderen, waardoor een belangrijke basis wordt gelegd op sociaal gebied. Kinderen ontwikkelen zich van een individu dat nog erg op zichzelf gericht is, tot een individu die in interactie staat met de mensen om zich heen. Jonge kinderen zijn nog erg op zichzelf gericht en moeten nog leren wat een ander wel of niet leuk vindt. Naarmate zij ouder worden, raken kinderen zich steeds meer bewust van de gevoelens en behoeftes van anderen en kunnen hier op hun beurt steeds beter rekening mee houden.

Kinderen leren veel van andere kinderen en zijn dan zoals eerder genoemd ook elkaars pedagoog. Ze kijken naar elkaar en imiteren elkaar. Kinderen maken samen plezier en sluiten hun eerste kindervriendschappen. Ze worden uitgedaagd om nieuwe en andere dingen te doen. Door met elkaar in een groepsruimte te zijn en een groep te vormen, zullen kinderen aanraking komen met bepaalde regels en zich sociaal moeten aanpassen, waardoor zij op hun beurt oefenen met de sociale vaardigheden. Zo gelden er regels als: wachten op de beurt, naar elkaar luisteren, praten met woorden, samen delen en samen spelen.

2.3.1 SAMENSPEL

Kinderen ontwikkelen zich met name in de sociale ontwikkeling, doordat zij in contact komen met anderen door middel van samenspel. De kinderopvang biedt kinderen de mogelijkheid om spelenderwijs kennis te maken met de sociale vaardigheden en zich deze eigen te maken. De pedagogisch medewerkers van de Blijde Bij

stellen de kinderen dan ook in de gelegenheid om met elkaar te spelen, waarin zij zich bewust zijn van de verschillende leeftijden en ontwikkelingsfasen van de kinderen.

De kinderen van de BSO komen in contact en spelen met de kinderen op zowel de school als op de BSO, wat een hoop uitdagingen biedt op sociaal-emotioneel gebied. Zo maken zij kennis met ruzie, concurrentie, rekening houden met anderen, agressiviteit en assertiviteit. Doordat schoolgaande kinderen zich ontwikkelen in hun empathie, kunnen zij zich al veel beter verplaatsen in anderen en kunnen zo ook steeds beter omgaan met conflicten, grenzen en regels. Daarnaast oefenen kinderen met het beheersen van henzelf. Vanaf een jaar of 6 raken kinderen zich steeds bewuster van hun zelf en gaan zich daarnaast ook steeds meer vergelijken met anderen. De ouders, pedagogisch medewerkers en oudere kinderen waren met name de voorbeeldrollen waaraan kinderen zich op jonge leeftijd aan optrokken. In de schoolgaande leeftijd zullen kinderen zich steeds meer optrekken aan hun leeftijdsgenoten en vriendschappen sluiten. Vanaf een jaar of 8 ontwikkelen kinderen het inzicht dat achter handelingen bepaalde intenties zitten en dat iemand dus iets goed bedoeld kan hebben. Wanneer kinderen de 9 jaar naderen groeit de behoefte aan privacy en ontwikkelen kinderen een eigen mening. Zo zullen zij regels niet meer zomaar aannemen, maar hier kritisch over nadenken en er eventueel hun mening over geven. Leeftijdsgenoten worden steeds belangrijker en kinderen raken steeds gevoeliger voor de meningen en gedragingen van deze leeftijdsgenootjes. Zo zullen kinderen hun eigen gedrag en uiterlijk gaan vergelijken met die van anderen en deze spiegelen op die van anderen.

Boaz en Samuel zitten op de bank te bedenken wat zij moeten gaan doen. De pedagogisch medewerker ziet dit en laat de jongens bewust even met elkaar overleggen, om te kijken of zij zelf tot een idee komen. Dan komen de jongens in beweging en lopen naar de lego toe. Boaz zegt: "Ga jij de garage bouwen, dan bouw ik het huis, goed?". Samuel knikt en begint druk met bouwen. "Zullen we ook een zolder maken?", zegt Boaz. "Jaa, cool! Dan kunnen we daar een speelzolder van maken", zegt Samuel. De pedagogisch medewerker ziet de jongens druk bouwen en zegt: "Kijk eens jongens, Boaz en Samuel zijn wel iets heel groots aan het bouwen zeg met de lego!". Arnold en Mohammed komen erbij staan. Arnold vraagt: "Wat maak je Boaz?". Boaz vertelt dat hij een huis bouwt, waar ook nog een zolder bovenop komt. Mohammed vraagt: "Mogen wij meehelpen met bouwen?". Boaz en Samuel schuiven op en zo bouwen de jongens met zijn vieren een groot huis met zolder, garage, zwembad én disco. De pedagogisch medewerker zegt: "Wat zijn jullie fijn met elkaar aan het spelen zeg. Ik zie dat het huis nu steeds groter en groter wordt, nu jullie er met zijn vieren aan werken".

2.3.2 CONFLICTEN IN HET SAMENSPEL

Wanneer kinderen op dat punt zijn gekomen dat zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel, zullen er ook conflicten kunnen ontstaan tussen kinderen onderling: kinderen pakken iets af van elkaar, doen elkaar pijn, zijn boos op elkaar of jaloers. Ondanks dat schoolgaande kinderen al beter in staat zijn om rekening te houden met andermans gevoelens en behoeftes, zullen er toch conflicten met elkaar kunnen blijven ontstaan. Kinderen kunnen het bijvoorbeeld niet met elkaar eens zijn of verschillende behoeftes hebben en toch aan die van henzelf willen voldoen. Zo blijft eventuele begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang. In het proces van groter worden, leren ze onder andere om voor zichzelf op te komen, hun woede-uitbarstingen niet op ieder willekeurig moment te laten escaleren en hoe ze met anderen om kunnen gaan. Veel van deze leermomenten zullen kinderen leren door deze zelf te ervaren en zelf op te lossen. De pedagogisch medewerkers observeren dan ook allereerst hoe een conflict verloopt. Het is niet altijd nodig direct in te grijpen of oplossingen aan te dragen. Kinderen zijn vaak goed zelf in staat problemen bespreekbaar te maken en/of op te lossen. Door kinderen zelf een oplossing te laten vinden, wordt ook de creativiteit en de zelfstandigheid van het kind gerespecteerd en gestimuleerd. Natuurlijk houden we wel het proces in de gaten en als kinderen er zelf niet uitkomen worden zij ondersteund bij het oplossen. Belangrijk hierbij is dat een pedagogisch medewerker de kinderen zelf leert nadenken over mogelijke oplossingen, in plaats van als volwassene telkens zelf een kant-en-klare oplossing aan te bieden. Daarbij leren de pedagogisch medewerkers de kinderen hoe zij hun gevoelens onder woorden kunnen brengen, zodat ze aan een ander duidelijk kunnen maken wat iets met hen doet. De pedagogisch medewerker heeft hierbij een soort coachende rol als begeleider. Zo wordt de kinderen bijvoorbeeld geleerd om te zeggen tegen een ander kind: "Stop, houd op. Ik vind niet leuk als je ...", en dus te praten met woorden. Er wordt de kinderen gevraagd om hun verhaal te vertellen, met de gevoelens en behoeftes die hierbij komen kijken, en wanneer de kinderen dit niet zo goed zelf kunnen benoemen, ondersteund de pedagogisch medewerker door deze voor het kind te benoemen en te

vragen of dit klopt. Tot slot wordt de kinderen gevraagd om te zoeken naar een oplossing, waarin de pedagogisch medewerker eventueel suggesties kan geven.

Dunya en Lisa zijn een toneelstukje aan het oefenen. David rent door het toneelstukje van de twee meiden heen. "David, ga weg!", zegt Lisa. David lacht en komt later weer terug. "David, laat ons met rust". David zegt: "Ik mag hier ook spelen, sufferd". "Ga weg stommerd", zegt Dunya. De pedagogisch medewerker heeft de kinderen geobserveerd en grijpt nu in: "Dunya, Lisa en David, wat is er aan de hand? Ik hoor vervelende woorden uit jullie monden komen". Lisa verteld dat David de hele tijd door hun spel heen rent, waarop Dunya zegt dat, dat echt vervelend is. De pedagogisch medewerker zegt: "Dus als ik het goed begrijp vinden jullie het vervelend dat David door jullie spel heen rent?". De meiden knikken. "En wat kunnen jullie dan zeggen als jullie iets vervelend vinden?". Lisa zegt: "Stop hou op, ik vind het niet leuk als je door ons spel heen rent". De pedagogisch medewerker knikt. David zegt: "Maar ik mag hier ook spelen". De pedagogisch medewerker zegt: "Dat klopt. Wil je misschien ook met Dunya en Lisa meespelen?". David kijkt naar beneden en zegt dan zachtjes "Ja". De pedagogisch medewerker zegt: "Dat snap ik wel, de meiden spelen een leuk toneelstukje volgens mij. Dus jij wilt graag meespelen en Dunya en Lisa vinden het vervelend als je door het spel heen rent. Hoe kunnen we dit oplossen?". David vraagt: "Mag ik met jullie meespelen?". Dunya zegt: "Ja, dan kun jij broer zijn!". De kinderen spelen met zijn drieën verder. "Dat hebben jullie goed opgelost zegt, nu kunnen jullie samen verder spelen", zegt de pedagogisch medewerker.

2.3.3 INTERACTIE KINDEREN ONDERLING STIMULEREN

Bij de Blijde Bij stimuleren wij de kinderen in de sociale ontwikkeling, door hen met elkaar in contact te brengen en de onderlinge interacties te stimuleren. Kinderen eten en drinken samen, er worden verjaardagen of andere feesten gevierd, maar ook wordt er deelgenomen aan gezamenlijke activiteiten: samen wandelen, samen zingen, samen luisteren naar een verhaal etc.

Hoe ouder het kind, hoe groter het sociale aspect onderling is. De schoolgaande kinderen komen in contact met kinderen op school en op de BSO, waarin zij in beide omgevingen vriendschappen kunnen sluiten. De pedagogisch medewerkers volgen en sturen dit sociale proces waar nodig.

HOE STIMULEREN WIJ DE ONDERLINGE INTERACTIES TUSSEN KINDEREN?

De pedagogisch medewerkers geven de kinderen de ruimte om vrij te spelen, waarin zij elkaar kunnen opzoeken maar zich ook eventjes terug kunnen trekken en alleen kunnen spelen. Tijdens deze spelmomenten zitten de pedagogisch medewerkers tussen de kinderen en observeren hen in hun spel, waarbij zij waar nodig begeleiding geven door eventjes mee te spelen of een kleine interventie te plegen. Zij wijzen de kinderen daarbij op elkaars spel, zodat de kinderen zich bewust raken van de spelende kinderen om hen heen en stimuleren de kinderen om eventueel mee te spelen of mee te helpen. Wanneer kinderen in conflict raken met elkaar, observeren de pedagogisch medewerkers allereerst hoe de kinderen het zelf gaan oplossen. Mocht het zo zijn dat de kinderen er onderling niet uitkomen, dan grijpt de pedagogisch medewerker in door middel van de in de vorige paragraaf beschreven handelingen uit te voeren. Daarnaast complimenteren zij kinderen, wanneer zij positieve onderlinge interacties hebben, zoals elkaar troosten, helpen, naar elkaar luisteren of op de beurt wachten, en stimuleren de kinderen ook tot deze positieve onderlinge interacties. Bij het complimenteren (en eveneens corrigeren) van de kinderen, leggen de pedagogisch medewerkers uit waarom zij dit compliment geven. Tot slot fungeren de pedagogisch medewerkers als voorbeeld voor de kinderen en zijn zich hier ook van bewust. Dit betekent dat zij zich zelf ook aan de regels houden en de kinderen vanuit respect benaderen.

Quincy probeert zijn schoenen aan te doen, maar komt niet verder met het strikken van zijn veters. De pedagogisch medewerker ziet dit en zegt: "Bas, jij kunt al heel goed je veters strikken toch? Zou jij Quincy willen helpen met het strikken van zijn veters?". Bas loopt naar Quincy toe en laat hem zien hoe de veters gestrikt kunnen worden. Quincy probeert het ondertussen na te doen met zijn andere schoen. Met nog wat hulp van Quincy zijn beide schoenen gestrikt: "Kijk aan Quincy! Beide schoenen zijn gestrikt. Wat fijn dat Quincy jou even kwam helpen he. Samen is het jullie gelukt om de veters te strikken", zegt de pedagogisch medewerker.

Eva is een beetje verdrietig en zit op schoot bij de pedagogisch medewerker. Haar vriendinnetje Sanne komt naar haar toe: "Is Eva verdrietig?". De pedagogisch medewerker zegt: "Ja Eva is een beetje verdrietig, daarom zit zij even bij mij op schoot. Hoe zouden we Eva verder nog kunnen troosten?". Sanne zegt: "Ik weet iets!", ze

komt terug met Eva haar favoriete barbiepop. Eva begint te glimlachen en pakt de pop aan. "Wat lief van jou Sanne, dat je haar de barbiepop geeft. Kijk er verschijnt alweer een lach op Eva haar gezicht!"

3.8 WERKEN MET THEMA'S

Zoals hierboven te lezen is bieden wij bij de Blijje Bij voldoende vrije spelmomenten aan, waarin de kinderen kunnen spelen met speelmateriaal dat aansluit bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind, en hen uitdaagt in het eigen maken van de motorische-, cognitieve-, creatieve- en taalvaardigheden. Daarnaast bieden wij georganiseerde activiteiten aan, waarin kinderen worden gestimuleerd in alle ontwikkelingsgebieden. Kinderen hebben de kracht en de drang om zich te ontwikkelen en zijn afhankelijk van wat de omgeving hen te bieden heeft. Hier ligt voor de Blijje Bij een belangrijke taak. Door een veilige, gestructureerde en educatieve speel- en leeromgeving te creëren en prikkelende, leeftijdsgerichte activiteiten aan te bieden stimuleren we de lichamelijke ontwikkeling, identiteitsontwikkeling, zelfredzaamheid, de cognitieve, creatieve en taalontwikkeling en de sociale en morele ontwikkeling van kinderen.

In de vakantieweken stellen de pedagogisch medewerkers een vakantieprogramma vast aan de hand van een thema, welke op diverse manieren wordt uitgewerkt met en door de kinderen. Ook tijdens de reguliere schoolweken wordt er met thema's gewerkt. Deze zijn voornamelijk seizoensgebonden en worden geïntroduceerd aan de hand van de behoeftes en interesses van de kinderen. Aan de hand van deze thema's worden verschillende activiteiten gedaan en ook gaan de pedagogisch medewerkers met de kinderen op stap, zoals naar de bioscoop, de pannenkoekenboot, Raceplaneet en Nemo. Binnen het aanbod van activiteiten wordt aangesloten op de verschillende ontwikkelingsgebieden en leeftijdscategorieën.

De BSO biedt kinderen verder de mogelijkheid om veel buiten te spelen. Buiten spelen is voor kinderen heel belangrijk. Het buiten spelen biedt meer vrijheid op verschillende gebieden:

- Kinderen wisselen buiten gemakkelijker van activiteit en nemen initiatief tot gebruik van ander materiaal.
- Het gebruik van de buitenspeelruimte is minder gestructureerd en kinderen hebben meer de ruimte zich te ontplooiën.
- Ze kunnen buiten hun energie kwijt. Ze kunnen zich uitleven en ontladen.
- Het contact met andere kinderen kan vrijer zijn, de kinderen hebben volop de mogelijkheid om sociale contacten aan te gaan en zelf problemen op te lossen. (sociale ontwikkeling).
- Buiten spelen betekent ook dat kinderen in contact komen met natuurverschijnselen zoals de zon, de natuur, planten en dieren, vogels en insecten en met de wisseling van de seizoenen. Dit heeft op kinderen een uitdagende werking. Ze ontdekken steeds weer nieuwe dingen tijdens het buiten spelen.

Door de aanwezigheid van bewegings- en zintuiglijk materiaal, van constructie- en expressiemateriaal in de BSO, komt het kind tot verschillende spelvormen. Bij de aanschaf van speelmateriaal voor de BSO letten we er op dat alle facetten van de ontwikkeling van kinderen aan bod komen en dat er rekening gehouden wordt met de behoeften van de kinderen in verschillende leeftijden.

HOOFDSTUK 4: DIVERSITEIT EN SAMENLEVING

De kinderopvang is een sociaal-maatschappelijke functie. Het is een ontmoetingsplaats waar gelijkheid en respect voor verschillen worden ervaren en gewaardeerd, waar geen sociale barrières zijn. Kinderen spelen samen, leren van en met elkaar, botsen soms en maken het weer goed.

4.1 DIVERSITEIT

Iedereen is anders en iedereen mag er zijn. In onze BSO is een grote diversiteit te vinden in kinderen, ouders en personeel. Er zijn verschillen in achtergrond, uiterlijk, denkwijze, cultuur, sekse, gedrag, talenten, voeding, et cetera. De kinderen worden zich hiervan bewust tijdens het spelen met andere kinderen, activiteiten, eetmomenten en gesprekken. Iedereen in de groep wordt gelijk behandeld en diversiteit wordt gewaardeerd.

- Wij besteden aandacht aan tradities en feesten van de verschillende culturen binnen De Blijje Bij.
- Wij houden rekening met rustige en actieve kinderen, jongens en meisjes, leren de kinderen verschillen benoemen, respecteren hun keuzes en geven de kinderen ruimte om te zijn wie ze zijn.

- Activiteiten vinden plaats in grote maar ook in kleine groepen, zodat er ook ruimte is voor het individu.

4.2 SAMENLEVING

Bij De Blijde Blij leren de kinderen dat zij onderdeel uitmaken van de wereld. Dat begint al bij jonge kinderen wanneer zij andere kinderen ontmoeten en ervaringen opdoen buiten het gezin. Je helpt elkaar, leert van en met elkaar, luistert naar elkaar en er wordt naar jou geluisterd.

Wij stimuleren de kinderen om een eigen mening te vormen en om die te uiten. Wij leren hen aan te geven wat ze wel en niet willen en om voor zichzelf op te komen, maar ook om rekening te houden met anderen en naar anderen te luisteren. Wij zien er op toe dat kinderen respectvol met elkaar omgaan en conflicten op een nette manier oplossen. Wij staan open voor inspraak en ideeën van ieder kind en nemen hen hierin serieus. Op deze manier kunnen ze zichzelf als individu ontwikkelen.

4.3 WAARDEN EN NORMEN

Het overbrengen van normen en waarden speelt voortdurend een rol in de opvang van kinderen. Onder waarden worden opvattingen verstaan die voor een grote groep mensen belangrijk zijn en richting geven aan de omgang met elkaar. Waarden en normen die wij binnen de werkwijze en visie van de kindercentrum de Blijde Blij essentieel vinden en om die reden kinderen mee willen geven zijn:

- Zelfvertrouwen
- Positief zelfbeeld
- Eerlijkheid
- Creativiteit
- Respect
- Zelfstandigheid
- Sociaal zijn
- Verantwoordelijkheidsgevoel
- Zelf kiezen
- Vrijheid

Wij vinden het van belang om kinderen te helpen een bepaald gevoel van eigenwaarde en een positief zelfbeeld te ontwikkelen. Vanuit een positief zelfbeeld en zelfvertrouwen durft een kind de wereld te gaan ontdekken. Het heeft vertrouwen in zijn eigen kunnen. De Pedagogisch medewerkers proberen het kind het gevoel te geven dat het onvoorwaardelijk wordt geaccepteerd. Hierbij is het van belang dat het kind begrijpt en/of voelt dat bepaald ongewenst gedrag wordt 'afgekeurd' om het gedrag en niet om de persoon. Het kind als persoon wordt gewaardeerd en gerespecteerd los van het gedrag dat het kind vertoont.

Actief luisteren is een basishouding van onze pedagogisch medewerkers in het contact met de kinderen. Wat zegt een kind werkelijk? Wat wil het kind eigenlijk duidelijk maken? Het is een onderdeel van respectvolle communicatie. Een pm-er sluit zoveel mogelijk aan bij een kind, door het kind te volgen (waar toont het interesse in?), aan te sluiten bij de behoeften van een kind (een kind dat moe is mag rustig een boekje lezen; een kind die beweeglijk is, bewegingsruimte bieden etc.) en ontvangstbevestigingen geven op initiatieven van een kind. Een kind zal zich dan 'gehoord' en 'gezien' voelen. Hierdoor neemt zijn zelfvertrouwen toe. Door echt aan te sluiten bij de behoeften van kinderen, ervaart een kind vrijheid om te ontdekken en te ervaren. Hierdoor wordt het kind geprikkeld om zelf keuzes en initiatieven te nemen wat veelal de creativiteit van een kind bevordert. Een kind heeft het recht om te kiezen met wat, met wie, waar, wanneer en hoe lang het met iets speelt. Uiteraard zitten hier grenzen aan.

Respect voor het kind houdt onder andere in dat kinderen bij ons hun gevoelens mogen uiten. Op deze manier kan het kind gevoelens verwerken en kan het duidelijk maken wat hem bezighoudt en wat het voelt. De pedagogisch medewerker beschikt daarom over inlevingsvermogen en kan aansluiten bij wat ze ziet en voelt bij het kind. De pedagogisch medewerker brengt regelmatig gevoelens van het kind onder woorden. Er is ruimte voor de emotie van het kind. Boos of verdrietig zijn hoort erbij. Een kind mag boos of verdrietig zijn als het zich

zo voelt, maar ook blij en uitgelaten. Het kind wordt hierin niet afgeremd. Wel kunnen er eventuele suggesties geboden worden. Het kind wordt echter niet afgeleid of verteld dat het niet meer moet huilen. Het kind wordt hierin serieus genomen zonder het erger te maken dan het is. Kinderen die met opgekropte emoties zitten, kunnen hun frustraties op andere momenten uiten omdat er eerder geen ruimte voor was. Het tonen van gevoelens is zowel voor de pedagogisch medewerkers als voor het kind van belang. Dat betekent onder andere, dat wat de pedagogisch medewerker laat horen en zien, in overeenstemming moet zijn met wat zij denkt en voelt. Als de pedagogisch medewerker haar ware gevoelens toont is zij open, direct en eerlijk en laat ze het kind zien wie zij werkelijk is. Zou ze dit niet doen dan merkt het kind tegenstrijdigheid en ervaart het kind de pedagogisch medewerker als 'gemaakt', 'onoprecht' of 'onbetrouwbaar'. Er zou dan geen sprake zijn van een relatie die gebaseerd is op waardering en respect. Door zelf respectvol met kinderen om te gaan, hopen wij dat kinderen ook leren om respect voor zichzelf en hun omgeving te ontwikkelen.

In het vorige hoofdstuk werd gesproken over de sociale ontwikkeling en de sociale vaardigheden die hierbij komen kijken. We vinden het belangrijk dat wanneer een kind iedere week bij ons komt, de BSO bijdraagt in zijn ontwikkeling een sociaal mens te zijn. Het kind leert spelenderwijs verantwoordelijkheidsgevoel te ontwikkelen voor zichzelf, de andere kinderen en zijn omgeving.

HOE BRENGEN WIJ WAARDEN EN NORMEN BIJ?

Zoals hierboven al omschreven is, zijn de pedagogisch medewerker een voorbeeld voor de kinderen, wat betekent dat zij de kinderen vanuit waardering en respect benaderen. Daarnaast gelden er regels op de groep, waar zowel de kinderen als de pedagogisch medewerkers zich aan dienen te houden. Gedacht kan worden aan regels als: praten met woorden, op elkaar wachten, naar elkaar luisteren, speelgoed opruimen na ermee gespeeld te hebben, jas ophangen na het buitenspelen, handen wassen na het plassen, elkaar helpen, etc. Wanneer kinderen zich niet aan de regels houden, worden zij gecorrigeerd door de pedagogisch medewerkers door middel van het herinneren aan de regels en uitleg te geven waarom deze regel geldt (zie hoofdstuk 2.1). Op deze manier leren kinderen niet alleen dat er regels gelden, maar ook waarom deze regels nou eigenlijk zo belangrijk zijn. Tot slot vinden er verschillende rituelen plaats bij de Blijje Bij, van het vieren van een verjaardag tot het vieren van Pasen. Daarbij wordt ook aandacht besteedt aan andere culturele achtergronden en bijbehorende rituelen van de verschillende kinderen op de groep.

Alle kinderen zitten aan tafel. Er wordt door de pedagogische medewerker verteld dat een kind uit de groep geen vlees eet. De pedagogische medewerker legt uit aan de andere kinderen waarom dit zo is en dat het prima is. Het kind krijgt dan ook iets anders aangeboden dan vlees.

Tijdens de verjaardag van Dunya, deelt zij verschillende soorten groentes uit, waaronder radijs. Tom heeft nog nooit radijs geproefd en wijst het af. De pedagogisch medewerker zegt: "Zullen we het samen proeven? Ik een klein stukje en jij een klein stukje. Als je het niet lekker vind, dan leg je het gewoon naast je bordje neer".

HOOFDSTUK 5: WAARNEMEN VAN DE ONTWIKKELING

5.1 OBSERVEREN, SIGNALEREN EN OUDERGESPREKKEN

De mentoren observeren hun mentorkinderen 1 keer per jaar in de maand Juni, aan de hand van zelf opgestelde observatie formulieren. Indien nodig of wenselijk komt er een extra observatie. Het uitgangspunt van deze observatie is niet het opsporen van problemen, maar het krijgen van een algeheel beeld van het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Aan de hand hiervan kunnen de pedagogisch medewerkers middelen aanbieden die het kind uitdagen om zich verder te ontwikkelen. Omdat wij in groepsverband werken met de kinderen kan een observatie van het individuele kind nieuwe inzichten opleveren. Het doel van de observaties is het meten van het welbevinden van het individuele kind binnen de groep. We kijken vooral of er een ontwikkeling zichtbaar is in de persoonlijke ontwikkelingslijn van het kind en borduren in eerste instantie voort op wat een kind allemaal wel kan.

Elk jaar wordt in dezelfde maand als de observatie een 10-minutengesprekken georganiseerd door de mentoren voor ouders aan de hand van de verrichte observaties. De ouders ontvangen desgewenst een kopie.

Binnen dit gesprek worden de bevindingen vanuit de observaties besproken en kunnen ouders ook vragen stellen of eventuele opmerkingen maken.

5.2 CONTACT MET SCHOOL

Wanneer de kinderen worden opgehaald van school, vragen de pedagogisch medewerkers altijd aan de kinderen hoe hun dag is geweest. Mocht het zo zijn dat een kind zich anders gedraagt of niet willen vertellen hoe zijn dag is geweest, dan vraagt de pedagogisch medewerker aan de juf of meester hoe de dag was. Op deze manier zijn de pedagogisch medewerkers altijd op de hoogte van eventuele bijzonderheden.

5.3 OMGANG MET BIJZONDERHEDEN IN DE ONTWIKKELING

Pedagogisch medewerkers op de BSO nemen naast ouders, verzorgers en hun familie een gedeelte van de opvoeding van de kinderen over. De kinderopvang is vaak de eerste plaats waar kinderen regelmatig buiten de eigen gezinssituatie een aantal uren per week tussen leeftijdsgenootjes zijn. Pedagogisch medewerkers maken een aantal ontwikkelingsmomenten van dichtbij mee en zijn door middel van trainingen uitgerust om signalen van eventuele problemen op te vangen. Er worden jaarlijks meerdere gelegenheden gecreëerd voor het herhalen van de opgedane kennis. Zo kunnen de pedagogisch signaleren welke kinderen zich langzamer of anders ontwikkelen dan de andere kinderen.

Als een kind in de ogen van de medewerkster of ouder een afwijkend gedrag toont is het tijd voor een gesprek met elkaar, altijd na collegiale overleg. Om voor deze kinderen de voorwaarden te scheppen waardoor ze beter kunnen functioneren zijn er richtlijnen vastgelegd in het protocol '*kinderen die opvallen*'. De pedagogisch medewerker kan aan de hand van dit protocol- in overleg met de leidinggevende en met toestemming van de ouder- de benodigde stappen nemen om het kind beter te begeleiden. Mocht er behoefte zijn voor diepgaande expertise kan men een externe organisatie inschakelen, zoals het kaboutershuis, ouder- en kind adviseurs, het moeder- en kind centrum, veilig thuis en de logopedist. De zorgcoördinator kan aan de hand van de bevindingen een advies opstellen en eventueel doorverwijzen naar een andere instelling. Ze kunnen bijvoorbeeld een melding doen bij de organisatie Veilig Thuis en/of Ouder-kind team als het vermoeden van verwaarlozing of mishandeling bestaat. Vaak wordt dan de regie door de betreffende instelling overgenomen, het kindercentrum heeft in dat geval meer uitvoerende taken aan de hand van de vastgestelde afspraken.

5.3.1. SIGNALEREN EN DOORVERWIJZEN, HOE DOEN WE DAT?

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. In de meeste gevallen doorlopen kinderen de ontwikkeling zonder problemen of achterstanden. Echter kan het voorkomen dat een kind opvallend gedrag vertoont of achterblijft in zijn ontwikkeling. Doordat de pedagogisch medewerkers de kinderen gedurende de dag observeren in de signalen die zij afgeven, kunnen eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling tijdig worden gesignaleerd en opgepakt. Tijdige signalering maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen, waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven.

In geval van zorgen om een kind kan extra geobserveerd worden om een objectief beeld te krijgen van de (mogelijke) problematiek. Voor een extra observatie buiten de gebruikelijke observatie wordt toestemming gevraagd aan de ouders.

Hieronder staan de stappen omschreven die genomen kunnen worden als er een (dreigende) achterstand of voorsprong gesignaleerd wordt. Wij stellen ouders in kennis van de stappen die wij nemen. De te nemen stappen beginnen met een observatie door de pedagogisch medewerker.

1. **Signaleren van opvallend gedrag:** de pedagogisch medewerkers van de Blijje Bij houden de kinderen gedurende de dag nauwlettend in de gaten, pikken signalen op en reageren hier op een passende wijze op. Wanneer signalen ons zorgen laten maken, worden deze in kaart gebracht en met de vaste collega's besproken. Indien de zorgen blijven dan worden de zorgen laagdrempelig gedeeld met de ouders. Ouders krijgen zo de kans om mee te denken en eventueel een verklaring te geven voor bepaalde opvallende signalen die het kind af geeft. Wanneer er geen verklaring is voor het opvallende gedrag van het kind, blijft de pedagogisch medewerker het kind volgen in zijn of haar ontwikkeling.

2. Observaties doornemen en nogmaals observeren: wanneer niet duidelijk is wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, worden allereerst de eerder samengestelde observaties doorgenomen. Wanneer blijkt dat hier onvoldoende in naar voren komt wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, kan de pedagogisch medewerker besluiten om nogmaals te observeren. Er kan dan gebruik gemaakt worden van ongestructureerd observeren, waarin het gedrag van het kind en de signalen die het afgeeft objectief worden beschreven. Deze observatie zal vervolgens besproken worden in een oudergesprek, waarin de kind ontwikkeling met daarin opvallende gedragingen en signalen besproken worden met de ouders.
3. Eventueel inwinnen anoniem advies: na de signalen en gedragingen duidelijk in beeld te hebben gekregen door middel van een observatie kan een pedagogisch medewerker ervoor kiezen om naast advies te vragen van de leidinggevende ook anoniem advies te vragen van een externe organisatie zoals kabouterhuis, ouder kind teams of het VTO team. Zij kunnen eventueel handvaten bieden en adviseren in het bespreekbaar maken van het opvallende gedrag.
4. Oudergesprek en plan van aanpak: door middel van een gesprek met de ouders worden de zorgen omtrent de ontwikkeling van het kind besproken en wordt gezamenlijk gewerkt naar een plan van aanpak. Het is van belang om dit ook echt gezamenlijk met de ouders te doen en de hen hier een inbreng in te laten hebben, op deze manier werken zowel de ouders als de Blije Bij op één lijn en voelen zich betrokken bij het plan van aanpak. Het kind ontvangt extra ondersteuning op dat gebied waarin hij of zij het nodig heeft. Dit kan door de pedagogisch medewerkers op de groep én door ouders zelf thuis uitgevoerd worden.
5. Eventueel inschakelen externe hulp: mocht het plan van aanpak niet het gewenste effect hebben, dan kan ervoor gekozen worden om (in overleg met de ouders en de leidinggevende) externe hulp in te schakelen zoals een logopedist of het VTO Team. Deze externe deskundige kan het betreffende kind eventueel observeren op de groep en de pedagogisch medewerkers en ouders voorzien van handvaten in de omgang met en aanpak van de bijzondere ontwikkeling. Hiervoor dienen ouders echter wel eerst toestemming te geven. Bij een vermoeden van kindermishandeling, hanteren wij de stappen van de meldcode, zoals deze beschreven staan in ons beleid veiligheid en gezondheid. Daarnaast kunnen ouders doorverwezen worden naar professionele hulp, waarna de hulpvraag in het thuisfront zal worden behandeld.

Wanneer pedagogisch medewerkers dit stappenplan doorlopen, stellen zij de leidinggevende en de pedagogisch beleidsmedewerker hiervan op de hoogte. Zo kunnen zij het verloop van het doorlopen van het stappenplan volgen en monitoren en waar nodig ondersteuning bieden in bijvoorbeeld het observeren van het betreffende kind, het laagdrempelig bespreken van de signalen met de ouders, het voeren van het oudergesprek, het opstellen van een plan van aanpak en het inschakelen van of doorverwijzen naar professionele hulp.

5.3.2. SAMENWERKING MET DE OMGEVING EN DOORVERWIJZING

Als de zorg door ouders wordt gedeeld en zij toestemming geven voor het consulteren van externe deskundigheid, dan nemen wij contact op met het consultatiebureau, de logopedie of het VTO team van de GGD. Daarnaast kunnen ook de Ouder Kind Adviseurs ingeschakeld worden en heeft de Blije Bij ook een pedagogisch beleidsmedewerker in dienst die waar nodig ondersteuning kan bieden.

VTO TEAM

Bij VTO-Vroeghulp werken mensen met veel kennis over de ontwikkeling van jonge kinderen. VTO-Vroeghulp zoekt uit wat er aan de hand is en gaat na hoe u en uw kind het beste geholpen kunnen worden. Ook bieden zij steun bij het organiseren en afstemmen van de hulpverlening als dit nodig is. Wij kunnen ook anoniem het VTO (VroegTijdig Onderkennen van Ontwikkelingsproblematiek) team consulteren met zorgvragen. Hierbij worden er geen gegevens verstrekt over het kind.

Als wij twijfels en/of vragen hebben over de spraak-taalontwikkeling, kunnen wij het kind aanmelden bij de preventieve logopediste. Zij komt dan kijken/observeren tijdens de opvang bij ons op locatie. De ouders

worden hiervan op de hoogte gesteld en het kind wordt alleen geobserveerd als er uitsluitend toestemming voor is gegeven.

LOGOPEDIE

De logopediste kijkt dan tijdens de observatie een aantal gebieden zoals het begrijpen van gesproken taal, de uitspraak, de stem, het gehoor, het mondgedrag en de vloeiendheid van het spreken. Goed kunnen praten en het begrijpen van taal is belangrijk om vrienden te maken, te kunnen vertellen wat je voelt en de pedagogisch medewerker te begrijpen. Ook voor het latere lezen en schrijven is het nodig dat kinderen klanken goed van elkaar kunnen onderscheiden, herkennen en onthouden. Verder kijkt de logopedist zo nodig of uw kind alle letters goed kan uitspreken en beoordeelt zij of het gehoor verder onderzocht moet worden. De bevindingen worden daarna met de ouders besproken en volgt er een eventueel advies. De onderzoeksuitslagen komen dan bij het kindercentrum en het consultatiebureau/OKC van het kind.

PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER

De Blij Bij beschikt over een pedagogisch beleidsmedewerker die één keer per jaar een intervisie organiseert, waarbij opvoedkundige en pedagogisch vragen met betrekking tot opvallend gedrag, ontwikkelingsproblematiek en andere pedagogische vraagstukken met betrekking tot de begeleiding kunnen worden gesteld. Gedurende deze intervisie wordt er tevens gekeken naar alle kinderen met opvallend gedrag. Gedurende het jaar komt de pedagogisch coach bijna maandelijks langs en hebben de pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om vragen te stellen en krijgen zij indien nodig extra begeleiding.

HOOFDSTUK 5: SAMENWERKING MET OUDERS

Goed contact en regelmatig overleg tussen ouders en pedagogisch medewerkers vormen de basis voor goede kinderopvang. Hierdoor kunnen ouders en de pedagogisch medewerkers de verschillende leefwerelden voor het kind verbinden.

5.1 INFORMEREN EN ADVISEREN

Het delen van de opvoeding begint met het uitwisselen van informatie. Een stapje verder gaat het op elkaar afstemmen van de verzorging, opvoeding en educatie. De pedagogisch medewerkers streven naar een heldere, open communicatie waarin wensen, speciale aandachtspunten en mededelingen besproken kunnen worden. Zo kunnen zij adequaat inspelen op situaties.

De dagelijkse overdracht is een goed moment om contact met elkaar te hebben en op te bouwen. In deze mondelinge overdracht kunnen zowel praktische als opvoedkundige zaken besproken worden. De pedagogisch medewerker zal in het kort vertellen hoe het kind het tijdens de dag heeft gehad en welke activiteiten er hebben plaatsgevonden. Daarbij wordt ook het kind betrokken en voornamelijk het kind de gelegenheid gegeven om te vertellen aan zijn ouders hoe zijn dag was. Uiteraard is er de mogelijkheid om dieper op onderwerpen in te gaan. Daarvoor kunnen ouders een aparte afspraak maken met de pedagogisch medewerker.

5.2 OUDERBETROKKENHEID

Wij hechten veel waarde aan een goede samenwerking met ouders. Betrokkenheid van ouders heeft een bewezen positief effect op de ontwikkeling van kinderen. Kinderopvang De Blij Bij probeert de ouderbetrokkenheid op verschillende manieren te vergroten. Dit gebeurt door de dagelijkse overdrachten, de observatiegesprekken, ouderbijeenkomsten, en thema-avonden. Ook kunnen de ouders altijd een kijkje nemen in de groep. Tijdens haalmomenten kan men de knutselwerkjes van hun kind bewonderen en wordt er informatie uitgewisseld over de activiteiten van de dag. Wij zien ons partner in het opvoeden. Een goed contact en regelmatig overleg tussen ouders en pedagogisch medewerkers vormen de basis voor een goede kinderopvang.

5.3 INFORMEREN, UITWISSELING EN ADVISEREN

Het delen van de opvoeding begint met het uitwisselen van de informatie en het op elkaar afstemmen van de zorg, opvoeding en educatie. De Blij Bij vindt de dagelijkse overdrachtmomenten zeer belangrijk. Hierbij kunnen zowel praktische als opvoedkundige zaken worden besproken. Wij streven hierbij naar een open en

respectvolle communicatie. De pedagogisch medewerker vertelt in het kort hoe het kind het op de opvang heeft gehad en welke activiteiten we hebben gedaan. De ouder kan informatie over de thuissituatie mee geven. De pedagogisch medewerkers houden “dagverslagen” bij, waarin genoteerd wordt wat de kinderen hebben gegeten, hoeveel ze hebben geslapen en welke activiteiten er gedaan zijn. Als er behoefte is aan een uitgebreider gesprek kunnen beiden initiatief nemen om een afspraak in te plannen waar er meer ruimte beschikbaar is. Andere momenten voor het uitwisselen van informatie zijn de ouderbijeenkomsten en thema avonden.

5.4. OUDEROCHTENDEN/MIDDAGEN/AVONDEN

Minimaal 1x per jaar wordt er een ouderavond gehouden. En verder wordt er vier keer per jaar een ouderochtend/middag gehouden. Hierin wordt informatie uitgewisseld aan de ouders en kunnen ouders eventuele vragen stellen.

5.5 NIEUWSBRIEVEN

Ieder kwartaal ontvangen ouders een nieuwsbrief met daarin relevante informatie, leuke wetenswaardigheden en belangrijke data.

In de hal vindt u een magneetbord met informatie voor ouders. Hierin vindt u de inspectierapporten en folders van diverse organisaties. De ouders kunnen alle rapportages, het pedagogische beleidsplan en verslagen inzien. De activiteitenfolders en flyers mogen worden meegenomen. Het magneetbord wordt steeds bijgevuld met recente informatie. Wij vinden het erg leuk als ouders deelnemen aan activiteiten. Indien de ouders hiertoe bereid zijn, kunnen zij dit doorgeven aan de pedagogisch medewerker of directie. Ouders kunnen ook op www.deblijebij.net terecht voor meer informatie.

HOOFDSTUK 6: BLIJE BIJ INFORMATIE VOOR OUDER EN KIND

BSO de Blij Bij is gevestigd op de begane van de flatwoningen op het adres Burg.Roëllstraat 25, in Amsterdam nieuw west. Het is een onderdeel van het kindercentrum waarin ook de buitenschoolse opvang gevestigd is.

6.1 BASISGROEPEN

6.1.1 DE TERMEN ‘BASISGROEP’ EN ‘BASISGROEPSRUIMTE’

Kinderen, met name jonge kinderen, hebben behoefte aan een bekende, veilige omgeving. Deze vertrouwde omgeving bestaat enerzijds uit de letterlijke omgeving, de ruimte waar een kind verblijft, en anderzijds is het van belang dat de mensen die het kind ziet vertrouwd zijn; dit zijn de pedagogisch medewerkers en de andere kinderen in de groep.

Een *basisgroep* is een groep bekende mensen. In het geval van een BSO zijn dit bekende kinderen en bekende, vertrouwde pedagogisch medewerkers.

Een *basisgroepsruimte* is een vaste, bekende ruimte waar kinderen spelen, begeleid en verzorgd worden. Naast de (stam) groepen werken wij met een opendeur beleid. Dit houdt in dat de kinderen op bepaalde momenten van de dag samen kunnen spelen op de andere groepen. De maximale omvang van de basisgroep wordt dan tijdelijk losgelaten. Hierbij is het mogelijk de beroepskrachten anders over de groepen te verdelen. Het totale aantal vereiste beroepskrachten per kind blijft onveranderd. Bijvoorbeeld bij activiteiten, feestjes en/of speciale gelegenheden.

Wij hebben één basisgroep waar maximaal 13 kinderen per dag in de leeftijd van 4 tot 13 jaar worden opgevangen door 2 pedagogische medewerkers.

6.1.3. VERLATEN VAN DE BASISGROEP

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen basisgroep te verlaten voor een activiteiten. Bij de Blij Bij erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen basisgroep kunnen verlaten:

BUITENSPELEN: Kinderen hebben veel energie die ze kwijt moeten en hebben lichamelijke beweging nodig om hun coördinatie van spieren te ontwikkelen. Hierdoor vinden wij het belangrijk dat kinderen op de Blijje Bij dagelijks buiten spelen. Wij hebben in de regel staan dat kinderen elke dag, indien het weer toelaat, minimaal 15 minuten buiten spelen. Wij beschikken over een eigen tuin die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerkers spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.

UITSTAPJES: Om de wereld de echte maatschappij te ontdekken is het goed om ook uitstapjes te ondernemen. Dit kunnen wandelingen zijn in de buurt en met zijn alle naar de supermarkt voor een boodschap tot een uitstapje naar Nemo of Raceplaneet. Een vooropstaand feit is dat uitstapje ten alle tijden veilig moeten plaatsvinden. Zo wordt er ten alle tijden voldaan aan het BKR en worden de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapjes strikt gevolgd om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen.

HET OPEN DEUREN BELEID: Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn. De kinderen kunnen dan hun eigen basisgroep kunnen verlaten en zelf de keuze maken in welke ruimte en met wie ze willen spelen. Zo kan een peuter even op bezoek bij zijn baby zusjes en kan een dreumes op veilige wijze kennis maken met de peutergroep en de peuters. Ook kunnen de BSO-kinderen een kijkje komen nemen na een lange dag op school bij hun jongere broertje of zusje, maar bestaat er ook de mogelijkheid voor de peuter die bijna vier is om de uitdaging en het speelmateriaal van de BSO te ontdekken. Wij hanteren het open deuren beleid, omdat wij van mening zijn dat een kind zich beter kan ontwikkelen als er voldoende gelegenheid en ruimte aangeboden wordt. Wij willen meer bieden dan alleen een opvang voor kinderen. Wij zien onszelf als partner in het opvoeden. Hierdoor kijken we naar het uiterste van wat we kunnen bieden aan de kinderen.

Wij geven op onze eigen wijze vorm aan het open deuren beleid. De vaste rituelen zoals eten, drinken en slapen worden op de eigen basisgroep gedaan. Vervolgens kunnen de pedagogisch medewerkers tijdens de vrij spel momenten/activiteiten momenten ervoor kiezen om met een groepje baby's bijvoorbeeld naar de peutergroep te gaan voor een activiteit, of met een groepje peuters op de BSO te gaan spelen. Een BSO kind kan naar de peuter groep gaan en de peuters begeleiden met een activiteit (puzzelen, knutselen etc.), ook kan het BSO kind naar een van de groepen gaan om de pedagogisch medewerker te helpen met het versieren van het lokaal tijdens feestdagen. Omdat de groepen niet aan elkaar grenzen, worden de kinderen altijd onder begeleiding van een pedagogisch medewerker naar een andere groep gebracht. Uiteraard is dit altijd in overleg met de pedagogisch medewerkers van die groepen en alleen mogelijk indien de groepsdrukte dit toelaat. Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen basisgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele basisgroep.

Samengevat is het doel van het open deuren beleid:

1. Uitbreiding van speelruimte, spelaanbod en leefruimte
2. Uitbreiding van onderlinge contacten tussen de kinderen
3. Profiteren van talenten van pedagogisch medewerkers
4. Vertrouwdheid met het hele kindercentrum

6.2 ORGANISATIE VAN DE DAG

6.2.1. DAGINDELING

Tijdens reguliere schoolweken:

12.00	Kinderen die de middag vrij zijn komen naar de BSO.
12.15	Aan tafel word er met de kinderen gegeten en gedronken.
13.00	Vrij spelen (binnen en/of buiten) of een activiteit.
14.15	De kinderen zijn vrij van school en komen naar de BSO.
14.30	Gezamenlijk aan tafel. Kinderen krijgen warm maaltijd. Kinderen kunnen even tot rust komen en hun verhaal kwijt.
15.00	Vrij spelen (binnen en/of buiten) of een activiteit

17.00 Kinderen krijgen drinken, een cracker en groente 16.00-18.00 Kinderen worden opgehaald. (kinderen die nog niet zijn opgehaald kunnen uiteraard vrij spelen)

Tijdens vakantieopvang:

In de vakantie wordt een weekprogramma gemaakt. Wij maken het programma een week van te voren bekend bij ouders zodat ze weten wat we allemaal gaan doen tijdens de vakantie.

- Kinderen worden gebracht tussen 08:30 en 09.00 uur.
- De tafelmomenten zijn gelijk aan die hierboven, met als extra om 9.00 uur starten we dag met ontbijt: met brood, gezonde beleg en melk
- Zowel 's ochtends als 's middags worden er activiteiten aangeboden en is er ruimte voor vrij spel.
- Een activiteit kan tijdens een vakantie-opvangdag ook buiten de poorten van BSO de Blijje Bij plaats vinden.

Wij hebben in de opvang voor de groepen een vaste dagindeling om verschillende redenen.

- **Organisatorische redenen:** Kinderen worden gehaald en gebracht binnen, voor zover mogelijk vastgestelde tijden. De pedagogisch medewerkers stellen hun organisatie daarop af. Deze periodes vallen buiten de periodes waarin aandacht besteedt moet worden aan eten, slapen, verschonen en activiteiten. Zo kan er onverdeeld aandacht gegeven worden aan bezigheden van het moment en loopt het programma op rolletjes, ook met nieuwe collega's en invalkrachten, omdat het houvast biedt om alle, in de inleiding genoemde aspecten, te kunnen bieden.
- **Voorspelbaarheid en tijdmarkering voor jonge kinderen:** Veiligheid/structuur. Jonge kinderen kunnen geen klok kijken maar wel de volgorde leren. Zoals bijvoorbeeld: eerst opruimen dan in de kring, daarna eten, erna slapen, dan weer spelen en dan weer naar mama.. herhaling van ritmes en rituelen geven een gevoel van veiligheid en herkenning. Een opvangdag wordt overzichtelijk.

6.2.3. ETEN

ZORG EN AANDACHT

Eten is een heel belangrijk terugkerend aspect in ons dagelijks leven. Wij voeden ons lichaam zodat het alle prestaties, die gevraagd worden van het lichaam, kan leveren. Daarom vinden wij het nodig dat de kleine maaltijd met aandacht genuttigd wordt. Omdat het hier een groep kinderen betreft, met verschillende eetgewoontes van huis uit, willen wij het goed laten verlopen, daarom hanteren wij een aantal basisregels, dat kinderen helder maakt wat er verwacht wordt.

- Wij eten aan tafel, allemaal tegelijk
- Wij gebruiken een bord om eten op te leggen, met warm eten rond de lunch ook al bestek, wij proberen op te eten wat op ons bord ligt, wij storen anderen zo min mogelijk bij het eten. De pedagogisch medewerkers scheppen hiervoor de individuele voorwaarden.

PLEZIER EN GEZELLIGHEID

- Kinderen worden niet gedwongen om bepaalde dingen of hoeveelheden te eten, dit wordt wel gestimuleerd.
 - De pedagogisch medewerkers zorgen dat ze de tijd hebben, voorkomen stress rondom eten.
 - Positieve benadering van de kinderen met hun eigen eetgedrag.
 - De maaltijd hoeft niet vlug, maar ook niet te lang.
 - Er wordt gekeken naar wat een kind naar zijn aard kan opbrengen m.b.t. aan tafel zitten. Een vlug, hyperactief kind te laten wachten op de laatste treuzelaar kan te moeilijk zijn. Het begin en het eind van de maaltijd kan ook gemarkeerd worden met een liedje, waarna treuzelaar nog even door eet (als hij wil).
-

DIEETWENSEN

Wij houden op de Blij Bij zoveel mogelijk rekening met de voedingsgewoonten van het kind. Op de Blij Bij bieden we sap, melkproducten, fruit, crackers, brood, kaas en (halal) vleesbeleg. Heeft een kind een dieet of allergie, dan wordt met de ouders bekeken of het kindercentrum de voedingsmiddelen aanschaft of dat ze van huis worden meegenomen. Veel ouders kunnen hun kosten van een dieetvoeding declareren bij hun zorgverzekering.

We bereiden iedere dag een warme maaltijd voor de kinderen. Wij voegen daar geen extra suikers of zout aan toe. Onze tussendoortjes zijn verantwoord. (soepstengels, komkommer, wortel, tomaat).

BEPERKT ZOETBELEID

Wij vinden het belangrijk en voelen ons verantwoord om kinderen een gezond eetgedrag aan te leren. Op de Blij Bij hebben wij een "beperkt zoet beleid". Dit houdt in dat we in ons dagelijkse rituelen zeer beperkt zoetigheden eten. Wij doen bewust onze inkopen: beperkt zoet en altijd A merken. Wij eten geen snoep, delen geen zoetigheden uitop de opvang. De kinderen krijgen dagelijks fruit, warme maaltijd, pindakaas, appelstroop of hartig beleg voor crackers aangeboden. Tijdens feestdagen en verjaardagen proberen wij de zoetigheden minimaal te houden of producten aan te schaffen die biologische en/of natuurlijke suikers bevatten. Tijdens verjaardagen geven wij ouders advies om zo gezond mogelijk traktaties klaar te maken.

6.2.4. OPHALEN

Aan het eind van de middag kunnen de kinderen tussen 16.00 en 18.00 uur worden opgehaald. Ouders kunnen van deze tijden afwijken in overleg met een pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerkers dienen er altijd van op de hoogte te zijn als een kind door iemand anders dan zijn eigen ouders wordt opgehaald; het kind wordt niet zomaar meegegeven. Als het onbekend is dan belt de pedagogisch medewerker een van de ouders op om dit te checken. Wij verzoeken de ouders hun kind op tijd te halen, zodat er tijd is voor een rustige overdracht.

6.3 RITUELEN

6.3.1 AFSCHEID NEMEN

Op het moment dat een kind de opvang verlaat, is er een exitgesprek met de ouders. Daarnaast wordt er ook altijd op een persoonlijke manier afscheid genomen van het kind, vergelijkbaar met de wijze waarop wij de verjaardagen vieren. De datum wordt gepland in overleg met de ouders.

6.3.2 RITUELEN

Wanneer een kind jarig is, zingen we voor hem, krijgt hij een cadeau en mag trakteren. Daarna mag hij met twee vriendjes de groepen langs. Wij trakteren binnen ons opvang op een beperkte zoetbeleid en vragen de ouders om daar rekening mee te houden. Wij vieren traditionele feesten uit verschillende culturen, zoals Kerst, Pasen, Suikerfeest. De feesten wisselen elkaar af en komen dus om de zoveel tijd aan bod. Bij de geboorte of overlijden in de familie van een kind sturen we een kaart en bespreken wij de gebeurtenis in de groep of met het kind.

6.4. VOERTAAL

Bij kinderopvang De Blij Bij is Nederlands de voertaal, dit wil zeggen dat er op de groepen onderling, met kinderen en met ouders Nederlands wordt gesproken. Incidenteel mag een ontroostbaar kind dat nog helemaal geen Nederlands verstaat, in eigen taal (indien mogelijk) getroost worden, waarbij de woorden ook in het Nederlands gesproken dienen te worden.

6.3DIENSTEN , EXTRA DAGEN, EN RUILDAGEN

6.3.1. EXTRA DAGEN EN RUILDAGEN

RUILDAGEN

Op de Blij Bij hebben we de mogelijkheid voor het ruilen van opvangdagen. Ouders die op vaste dagen opvang afnemen, kunnen een opvangdag omruilen. Dan maken ouders vooraf (schriftelijke) een afspraak met de pedagogisch medewerkers of directie, middels een toestemmingsformulier. Ruilen van een dag kan alleen binnen dezelfde week en alleen als de groepsgrootte dat toestaat. Voor vakantie- en ziekte-dagen kunnen we helaas geen ruildag geven.

EXTRA DAGEN

In overleg met de pedagogisch medewerker of directie kunnen ouders een dag extra afnemen. Dit kan alleen als de bezetting van de groep dat toestaat. Op de dag zelf moet een formulier "extra opvangdag" ondertekend worden. Deze extra dag wordt doorbelast via de eerstvolgende maandfactuur.

6.4 OPENINGSTIJDEN EN SLUITINGSDAGEN

Kinderopvang De Blij Bij biedt kinderopvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Wij zijn maandag, dinsdag en donderdag geopend van 14:00 uur tot 18:00 uren woensdag en vrijdag van 12:00 uur tot 18:00 uur. In de vakantieweken en op studiedagen zijn wij geopend van 8:30-18:00 uur.

De Blij Bij is gesloten op de volgende dagen:

- Nieuwjaarsdag
- 1ste en 2de Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2020, 2025 etc.)
- Hemelvaartsdag
- 1ste en 2de Pinksterdag
- Kerstavond sluiten wij om 17:00
- 1ste en 2de Kerstdag
- Oudejaarsdag sluiten wij om 17:00

Een overzicht van de sluitingsdagen krijgen ouders tijdens het intakegesprek mee, ze staan ook in onze informatieboekje. Deze sluitingsdagen gelden voor de hele organisatie en kunnen niet geruild worden.

6.5 OUDERCOMMISSIE

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen kinderopvang Naam organisatie. Het reglement van de oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij kinderopvang Naam kinderopvang uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van kinderopvang de Blij Bij waar de oudercommissie aan verbonden, is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie bevordert goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenregeling.

6.6 KLACHTEN

Interne klachten

Wanneer ouders niet tevreden zijn over onze dienstverlening kunnen zij dit, in eerste instantie, aangeven bij de pedagogisch medewerker. Wanneer de ontevredenheid uitmondt in een "klacht", hanteren wij een interne klachtenregeling. Dit gaat dan over de afhandeling van klachten over:

- een gedraging van de houder of bij de houder werkzame personen jegens een ouder of kind;
- de overeenkomst tussen de houder en de ouder.

Procedure

- Wij verzoeken de ouder(s) de klacht schriftelijk bij de directie in te dienen;
- De directie zal de klacht zorgvuldig onderzoeken;
- Zij houdt de ouder(s) zoveel mogelijk op de hoogte van de voortgang van de behandeling;
- Wij zullen de klacht, rekening houdende met de aard ervan, zo spoedig mogelijk afhandelen- uiterlijk zes weken na indiening bij de directie;
- Wij verstrekken de ouder(s) een schriftelijk en met redenen omkleed oordeel op de klacht;
- In het oordeel stellen wij een concrete termijn waarbinnen eventuele maatregelen zullen zijn gerealiseerd.

De Geschillencommissie

Ondanks onze inspanningen om de opvang van de kinderen naar wens te laten verlopen is het mogelijk dat er een keer onvrede ontstaat. In dat geval willen wij dat graag horen. De Blije Bij ziet de opvang van kinderen als een samenspel tussen ouders, kind en ons. Door goed naar ouders te luisteren weten wij wat zij belangrijk vinden en kunnen wij onze dienstverlening beter afstemmen op hun behoeften.

Wij gaan ervan uit dat ouders kritiek uiten vanuit een sterke betrokkenheid en de wens om de situatie te verbeteren. In geen enkel geval moeten de ouders de indruk krijgen dat een klacht negatieve invloed heeft op de opvang van hun kinderen. Dat is niet wat ouders willen en dat is niet wat wij willen.

Wij vinden open en directe communicatie wenselijk hierdoor kunnen ouders hun klacht als eerst met de directie bespreken en samen hierin een oplossing vinden. Als dit de ouders geen voldoening geeft kunnen ouders hun klacht de leidinggevende doorgeven. Samen met de leidinggevende wordt er naar een oplossing gekeken. Als de ouders hiermee ook geen voldoening hebben kunnen ze via de externe klachtenroute een klacht indienen bij de Geschillencommissie. Dit kunnen zij doen als de interne route onbevredigend is afgesloten. De Oudercommissie en de ouders kunnen ook zich ten alle tijde direct tot de onafhankelijke Geschillencommissie richten.

Gegevens van de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen:

Adres: Postbus 90600, 2509 LP Den Haag

Telefoonnummer: 070-310 53 10

E-mail: www.degeschillencommissie.nl.

HOOFDSTUK 7: WET KINDEROPVANG

7.1 DRIE UURS REGELING

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroeps kind ratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uren regeling. Voor de buitenschoolse opvang geldt deze regel tijdens studiedagen en vakantiedagen. Tijdens schooldagen heet deze regeling de half-uurs regeling en mag er slechts 30 minuten per dag worden afgeweken van het BKR.

De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerkers meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In het kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Op het moment dat de drie-uursregeling in werking is getreden en er slechts één PM'er in het pand is, zorgen we er altijd voor een tweede volwassene die aanwezig is in het pand bv een stagiaire (18+) of de leidinggevende.

Tijdens onderstaande tijden wordt er afgeweken van de BKR, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de BSO is geopend op maandag, dinsdag en donderdag van 14:00-18:00 uur, en op woensdag en vrijdag van 12:00-18:00 uur. In de vakanties is de BSO geopend van 8:30 tot 18:00 uur.

Reguliere schoolweek:

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	-	-	17:30-18:00 uur
Dinsdag	-	-	17:30-18:00 uur
Woensdag	-	-	17:30-18:00 uur
Donderdag	-	-	17:30-18:00 uur
Vrijdag	-	-	17:30-18:00 uur

Vakantieweek:

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	-	13:00-15:00 uur	-
Dinsdag	-	13:00-15:00 uur	-
Woensdag	-	13:00-15:00 uur	-
Donderdag	-	13:00-15:00 uur	-
Vrijdag	-	13:00-15:00 uur	-

De drie uren regeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de O.C) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

7.2 INZET INVALKRACHTEN, STAGIAIRES EN VRIJWILLIGERS

De pedagogisch medewerkers van kinderopvang de Blijje Bij zijn allen gediplomeerd volgens de regelgeving Wet Kinderopvang. Er is een vast team van pedagogisch medewerkers, waarbij zoveel mogelijk dezelfde pedagogisch medewerkers zijn ingedeeld op de groepen. De kinderen en ouders hebben een vast aanspreekpunt, wat duidelijkheid en vertrouwen schept, voor zowel ouders als kinderen. Als een van de vaste pedagogisch medewerkers verhinderd is, wordt eerst geprobeerd om een pedagogisch medewerker uit het vaste team te laten invallen. Daarnaast heeft kinderopvang de Blijje Bij enkele vaste invalkrachten beschikbaar.

Er wordt regelmatig gewerkt met stagiaires van verschillende opleidingen. Wij bieden beroepskrachten in opleiding graag de mogelijkheid om in ons kindercentrum beroepservaring op te doen. Voornamelijk lopen leerlingen stage van de opleiding tot pedagogisch werker (niveau 3 of niveau 4). Het is ook mogelijk dat wij zogenoemde snuffelstagiaires de kans geven een kort durende stage van enkele weken voor enkele dagen per week ter oriëntering op de beroepskeuze bij ons te volgen. Er zijn per dag maximaal 2 stagiaires op een groep aanwezig. Zij staat boventallig naast de vaste pedagogisch medewerkers op de groep. Er zijn regelmatig ook vrijwilligers ter ondersteuning aanwezig.

De Blijje Bij is een erkend leerbedrijf door Calibris (landelijk erkende orgaan). Onze Calibris nummer is: 11 55 07. Stagiaires die stage lopen bij de Blijje Bij verrichten alle werkzaamheden onder begeleiding van de gediplomeerde pedagogisch medewerker op de groep en vallen onder de eindverantwoording van de praktijkopleider. De volgende aspecten zijn daarbij van belang: de pedagogisch medewerker blijft eind verantwoordelijke voor de opvang van de kinderen. De pedagogisch medewerker bepaalt de werkzaamheden van de stagiaire en de zelfstandigheid waarmee zij haar werk kan doen in overleg met de stagedocent op school.

Er zijn bij de Blijje Bij twee langdurige stage mogelijkheden:

Beroeps Opleidende Leerweg

Stagiaires van de BOL opleiding staan altijd boventallig op de pm-er planning aangezien ze nog geen volwaardige krachten zijn en ook niet als zodanig ingezet mogen worden.

De beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires worden formatief ingezet onder bepaalde voorwaarden:

- Het aandeel van het aantal beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires dat formatief wordt ingezet is niet groter dan een derde van het personeelsbestand aan pedagogisch medewerkers op een kindercentrum.
- Stagiaires mogen alleen worden ingezet bij ziekte van een medewerker of tijdens de schoolvakantie. Andere vervanging is niet toegestaan.
- Stagiaires mogen niet alleen op de groep staan, behalve tijdens pauzes. Zij mag dus niet openen of sluiten.
- Stagiaires mogen alleen op de eigen locatie worden ingezet, niet op andere locaties van de organisatie.
- Stagiaires moeten hier dan wel conform de cao voor betaald worden,

Beroeps Begeleidende Leerweg (ze werken en zitten 1 dag op school)

Stagiaires van de BBL opleiding kunnen als volgt ingezet worden.

1e jaar max. voor 25 % volwaardig

2e jaar max. voor 50-75% volwaardig

3e jaar max. voor 75-100% volwaardig

De volgende taken behoren tot werkzaamheden van de vrijwilliger / stagiaire :

- Koken voor de kinderen (vrijwilliger)
- Ophalen kinderen van scholen (vrijwilliger)
- Tafel dekken, afruimen en kleine schoonmaaktaken
- Ondersteunen bij het eten
- Ondersteunen tijdens het ophalen van de kinderen
- Ondersteunen bij het buitenspelen en uitstapjes
- Ondersteunen bij het uitvoeren van activiteiten / pedagogische handelingen

Per groep zijn er dagelijks maximaal 2 stagiaires aanwezig. De aanwezigheid van een vrijwilliger of stagiaire is ook van belang om het vier- ogen principe te waarborgen.

Elke medewerker die in contact komt met kinderen, is in het bezit van een VOG (verklaring omtrent goed gedrag) en gekoppeld in het PRK, ook de stagiaires en de vrijwilligers. De vrijwilliger is daarnaast in het bezit van een vrijwilligerscontract. Voor BBL studenten die geheel/gedeeltelijk meetellen in de BKR wordt een formulier 'Formatieve inzet' ingevuld.

7.3 ONDERSTEUNING ANDERE VOLWASSENEN

7.3.1 EXTERNE ADVISEUR

De Blije Bij werkt samen met een externe adviseur om de kwaliteit van de BSO te waarborgen, maar tevens ook te verbeteren daar waar nodig. De externe adviseur is samen met de leidinggevende verantwoordelijk voor het opstellen van het beleid en de implementatie daarvan. De externe adviseur adviseert, ondersteunt en begeleidt de leidinggevende daar waar nodig is. Als laatste biedt de externe adviseur eventuele bijscholing, workshop en studiedagen aan.

7.3.2 PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER

De Blije Bij acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogische kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met een pedagogische coach, die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de pedagogische medewerkers en het schrijven van het pedagogische beleidsplan.

Om de pedagogische kwaliteit bij de Blije Bij te kunnen waarborgen, bezoekt de pedagogische coach (bijna) maandelijks de Blije Bij. De pedagogische coach kijkt mee op verschillende fronten van de pedagogische kwaliteit. Zo wordt er aandacht besteedt aan het pedagogische beleidsplan en het implementeren hiervan, het in kaart brengen en monitoren van het pedagogische handelen door middel van (video)observaties en POP gesprekken,

en het aanbieden van workshops die aansluiten op de inzichten uit de observaties. Daarnaast is er aandacht voor de zorg- en opvoedvragen die onder de pedagogisch medewerkers spelen wordt de kwaliteit van de leefomgeving in kaart gebracht.

7.4 BEROEPSKRACHT KIND RATIO

De Pedagogisch medewerker-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal pedagogisch medewerkers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen. Voor het bepalen van de PKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>). Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij de Blijje Bij:

Groep	Maximum aantal kinderen	Aantal pm's
BSO	13	2

7.5 BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

Wij voeren een beleid waarmee we de veiligheid en gezondheid van de kinderen zoveel mogelijk waarborgen. De wet Kinderopvang beschrijft aan welke wettelijke voorwaarden een kindercentrum moet voldoen op het gebied van veiligheid en gezondheid. Er wordt toezicht uitgevoerd door de GGD inspectie Kinderopvang. De GGD brengt een rapport uit dat op de locatie te lezen is.

7.5.1 EVALUATIE BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

De Blijje Bij voert jaarlijks een inventarisatie uit op het gebied van veiligheid en gezondheid. Aan de hand van deze lijsten wordt er vervolgens met het gehele team gesproken over gezonde en veilige kinderopvang. Indien nodig wordt het beleid veiligheid en gezondheid aangepast. Tevens wordt er gedurende elke teamvergaderingen naar de ongevallen en gevaarlijke situatie registratie gekeken. Indien nodig wordt het beleid veiligheid en gezondheid direct geactualiseerd. Door deze werkwijze kan De Blijje Bij ervoor zorgdragen dat er ten alle tijden een beleid veiligheid en gezondheid is dat actueel is. Tevens worden er binnen diverse teamvergaderingen gesproken over het beleid veiligheid en gezondheid om de uitvoering hiervan in de praktijk te waarborgen.

7.5.2 VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSREGELS

Zoekraken of kapot gaan van meegenomen, eigen speelgoed of (waardevolle) sieraden is voor risico van de ouders. Wij attenderen continue de ouders bij binnenkomen en weggaan op dat de buitendeur goed gesloten is en dat er geen onbekenden mee naar binnen lopen. Wij vragen de ouders bij binnenkomst op de groepen slossen aan te trekken of de schoenen uit te doen. Huisdieren zijn niet toegestaan in de kindercentrum, ook niet eventjes tijdens het halen en brengen van kinderen.

7.5.3. DIPLOMA'S EN VOG

Alle beroepskrachten die bij ons werken, hebben minimaal een van de MBO opleidingen afgerond die genoemd worden in de CAO kinderopvang (minimaal MBO 3). Ook hebben we een aantal HBO pedagogiek studenten en

pedagogisch medewerkers in ons kindercentrum. Naast de medewerkers werken ook pedagogisch medewerkers in opleiding of vrijwilligers op de groepen. Elke medewerker die in contact komt met kinderen is in het bezit van een VOG.

7.5.4. VIER OGEN PRINCIPE

Vanuit de Wet Kinderopvang wordt verplicht gesteld dat er tijdens openingstijden van de kinderopvang ten allen tijden moet worden voldaan aan het vierogenprincipe. Het vierogenprincipe betekent dat een beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl de medewerker gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. U kunt bij een andere volwassene denken aan een collega- pedagogisch medewerker, stagiaire (18+), kantoor medewerker of vrijwilliger. Door te werken met het vierogenprincipe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

Wij hechten zeer veel waarde aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook geen ruimte binnen onze organisatie. Om deze reden werken wij dagelijks met het vierogenprincipe:

- Bij de Blijje Bij heerst allereerst een open, professioneel klimaat waarbij pedagogisch medewerkers door de leidinggevende herhaaldelijk (bijvoorbeeld in teambijeenkomsten of tijdens individuele gesprekken) worden uitgenodigd om elkaar feedback te geven wat kan bijdragen tot professioneler handelen. De pedagogisch medewerkers weten dat als zij iets te moeilijk vinden om openlijk met een collega te bespreken, zij hier te allen tijden mee bij de leidinggevende kunnen komen, en ook dienen te komen, in het belang van de kwaliteit die telkens als belangrijkste uitgangspunt dient te worden genomen.
- Bij de Blijje Bij is er ten alle tijde ook camera toezicht. Zo hangt er op iedere groep een camera en in de slaapkamer. Alleen de leidinggevende heeft toegang tot camerabeelden. Dit kan 24 uur ook vanuit buiten de locatie door de leidinggevende bekeken worden. Deze camerabeelden worden 2 maanden bewaard. De camera's worden gebruikt wanneer vier ogenprincipe tijdelijk niet gewaarborgd is als gevolg van ziekte of vakantie. Totdat er een andere pedagogisch medewerker komt invallen kijkt de leidinggevende mee via de camera.
- Alle ruimtes zijn open, dat wil zeggen dat er bijna in alle deuren glas zit waardoor er naar binnen gekeken kan worden door o.a. collega's. Onze groep Mickey Mouse heeft 1 groot raam waardoor er van buiten naar binnen zicht is.
- Er wordt op de groepen, op de meeste dagen, met twee of drie pedagogisch medewerkers gewerkt
- Er wordt op iedere groep van 7:00 tot 18.00 uur veelal met een stagiaire gewerkt. Doordat er stagiaires zijn, en deze op andere tijden pauze hebben dan de pedagogisch medewerkers, zijn de pedagogisch medewerkers in de pauzemomenten niet alleen met de kinderen. Het kan wel soms voorkomen dat een stagiaire afwezig is wegens bijvoorbeeld schoolvakanties, dan is het streven een vrijwilliger in te zetten.
- De leidinggevende loopt dagelijks onaangekondigd de diverse groepsruimtes binnen (zonder hierbij de groepsrust te verstoren). Zij coacht pedagogisch medewerkers op de werkvloer en observeert regelmatig op de groepen. Dit gebeurt deels aangekondigd maar grotendeels onaangekondigd.

5.5.2. ACHTERWACHTREGELING

Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet, dient er ten alle tijden een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar.

ZIEKTE EN ONGEVALLLEN

Wanneer een kind ziek is of om een ander reden een dagje thuis blijft, moeten de ouders dat tijdig melden aan de Blijje Bij. Als een kind tijdens verblijf op de opvang ziek wordt, bellen we de ouders. We overleggen met de ouders of het kind moet worden opgehaald. Doorslaggevend is hoe het kind zich in de groep gedraagt. Bij

besmettelijke ziekten volgen wij het advies en de richtlijnen van de GGD. Zie ook ons protocol “Zieke kinderen en medicijnen”.

Indien een kind onverhoopt letsel oploopt, neemt de pedagogisch medewerker contact op met de ouders en meldt dit bij de directie. In deze situatie gebruiken we het formulier ‘ Registratie ongeval’. Afhankelijk van de ernst van de situatie gaan we met het kind naar de huisarts of bellen we 112. we lichten de direct de ouders in. Twee maal per jaar is er een ontruimingsoefening. Er zijn iedere dag voldoende bedrijfshulpverleners aanwezig.

TOT SLOT

Specifieke informatie per groep is te lezen in de informatiebrochure per vestiging.

Informatie over de Algemene Voorwaarden Kinderopvang De Blije Bij, het beleid Veiligheid en Gezondheid, Pedagogisch beleidsplan, Richtlijnen GGD, Klachtenreglement en Reglement Oudercommissie zijn op het dagverblijf ter inzage opvraagbaar.

BSO De Blije Bij